

Deli Árpád

Bűnbánati kantáta

Cantata
in
Quadragesima

✱ *A keresztfához megyek ...* ✱

Deli Árpád

Bűnbánati kantáta

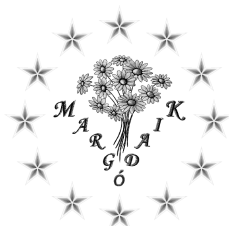

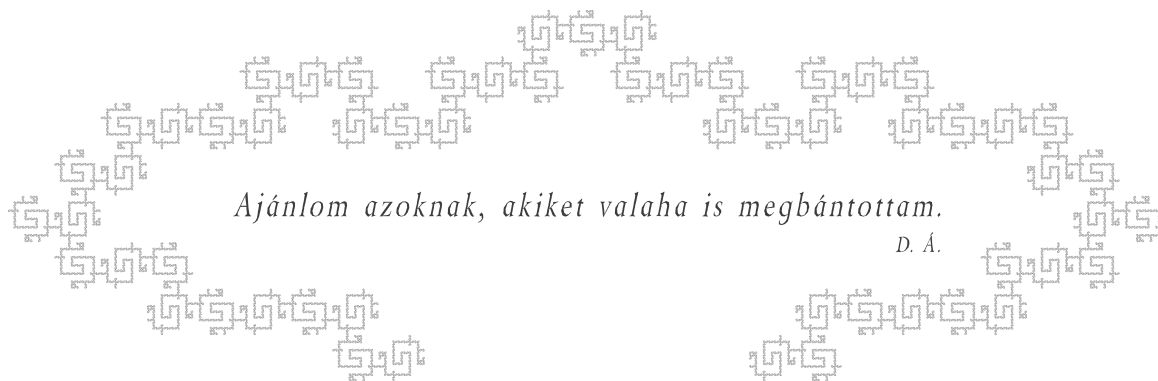
Cantata in Quadragesima

ének- és zenekarra

per 4 soli, coro misto
con 2 flauti, flauto in sol, 2 oboi (d'amore),
2 clarinetti in si^b, corno di bassetto,
2 fagotti,
corno, timpani,
archi
ed organo

Ajánlom azoknak, akiket valaha is megbántottam.

D. Á.

A kantáta szövege

1. A keresztfához megyek,
tört szívemnek bús beteg
ott remélem orvosát.
Könnyek között Hozzá térve,
bűnbánattal hullok térdre:
s a Bűntelen megbocsát.
2. Isten Fia függ a fán,
s kínja közt is áldva áld –
miért ontja szent vérét?
Hogy fölrázzon minden embert,
hogy holtig is *csak* szeressen,
ellent is mint testvérét.
3. A tengerár rám borul,
forr az égi háború –
s méltán sújt le a halál.
De tárt karra vár a Bárány,
megvált végre vére árán –
s *minden* lelket megtalál.
4. Üdvöm Napja fölragyog,
nem vonz már, mit itt hagyok:
kincs, hatalom, földi lom.
Hadd ragyogjam én is fényed
vissza Reád a szegényben
s mint vándornak oltalom!
5. Csak Rád nézek, Megváltóm,
Te élsz bennem, és mától
csak Tebenned élek én.
Így lehetek Tőled áldás:
üldözöttnek üdvhozó társ,
menekültnek menedék.
6. Tiéd vagyok, Jézusom;
vezess keresztutadon,
gyöngye szívem Rád szorul.
Úgy szeressek, mint Te szeretsz,
ahogy tanít a szent kereszt –
s vár az örök koszorú!

I. A keresztfához megyek

A keresztfához megyek, | tört szívemnek bús beteg | ott remélem orvosát. |
Könnyek között Hozzá térve, | bűnbánattal hullok térdre: | s a Bűntelen megbocsát.

$\text{♩} = 52$

I. fuvola *mf* *mv*

II. fuvola *mf* *mv*

g-altfuvola *mf* *mv*

I-II. körteoboa *mf* *a 2nd* *mv*

I-II. b-klarinét *mf* *mv*

basszetkürt *mf* *mv*

I-II. fagott *mf* *I*

kettőskürt *mp*

üstdob (G, d) *mp p mp p*

szoprán

alt

tenor

basszus

I-II. hegedű *mf*

brácsa *mf*

cselló *mf*

I. bőgő *mf*

II. bőgő *mf mp pizz.*

orgona *mp*

4

12 (poch. rit.)

I. f.

II. f.

a.f.

I. k.

II. k.

I-II. kl.

bt.

I-II. fg.

kt.

ü.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

I. bg.

II. bg.

org.

mp p mp p mp p

8 - részt - fá - - - hoz me - gyek, Tört szí - - -

- részt - fá - - - hoz me - gyek, Tört szí - - -

uniti

divisi

uniti

sul D

mf mp mf mp

sul A sul D sul D sul G

6

[illegible]

30

I. f. *mp* *mf* *mf*

II. f. *mp* *mf*

a.f. *mp* *mf*

I-II. k. *mf* *I*

I-II. kl. *mp* *mf*

bt. *mp* *mf*

I. fg. *mf*

II. fg. *mf*

kt. *mp*

ü. *mp*

t. *mp*

b. *mf*

Köny - nyek kö - - zött Hoz - - zá tér - ve,

Köny - nyek kö - - zött Hoz - - zá tér - ve,

I. h. *mf* *decr. ...*

II. h. *mf* *divisi* *uniti* *decr. ...*

br. *mf* *divisi* *uniti*

cs. *mf* *uniti*

I. bg. *mf* *arco*

II. bg. *mf* *arco*

org. *mp*

35

I. f.

II. f.

a. f.

I-II. k.

I-II. kl.

bt.

I. fg.

II. fg.

kt.

ü.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

I. bg.

II. bg.

org.

Bűn - - bá - nat - - - - tal hul - - lok térd - - re:

Bűn - - bá - nat - - - - tal hul - - lok térd - - re:

mf

p

mf

mf

divisi

uniti

pizz.

3

8

10

47 (poco rit.)

I. f.
II. f.
a.f.
I-II. k.
I. kl.
bt.
I-II. fg.
kt.
ü.
sz.
a.
t.
b.
I. h.
II. h.
br.
cs.
I. bg.
II. bg.
org.

meg -
- bo - csát.
meg -
- bo - csát.
meg -
- bo - csát.
meg -
- bo - csát.

I. f.
 II. f.
 a.f.
 I. k. *pp*
 II. k. *pp*
 I. kl.
 II. kl. *pp*
 bt.
 I-II. fg.
 kt.
 I. h.
 II. h.
 br. *sul D*
 cs. *sul G*
 I. bg.
 II. bg.
 org.

The musical score for page 52 is written for a full orchestra. The instruments are arranged in staves from top to bottom: I. f. (First Flute), II. f. (Second Flute), a.f. (Alto Flute), I. k. (First Clarinet), II. k. (Second Clarinet), I. kl. (First Clarinet in E-flat), II. kl. (Second Clarinet in E-flat), bt. (Bassoon), I-II. fg. (First and Second Bassoon), kt. (Cello/Double Bass), I. h. (First Horn), II. h. (Second Horn), br. (Bassoon), cs. (Cello/Double Bass), I. bg. (First Bassoon), II. bg. (Second Bassoon), and org. (Organ). The score is in 4/4 time and includes dynamic markings such as *pp* (pianissimo) and *tutti strumenti cal. ...* (all instruments calm...). The organ part is written in a grand staff (treble and bass clef).

II. Isten Fia

Isten Fia függ a fán, | s kínja közt is áldva áld – | miért ontja szent vérét? |
Hogy fölrázzon minden embert, | hogy holtig is *csak* szeressen, | ellent is mint testvérét.

$\text{♩} = 58$

I-II. fuvola

g-altfuvola

I-II. b-klarinét

basszetkürt

fagott

szoprán

alt

tenor

bariton

basszus

I. hegedű

II. hegedű

brácsa

cselló

orgona

p *mp* *p* *mp* *p* *mp*

pp *alcuni* *pp* *alcuni* *pp* *alcune* *solo* *p*

7

I. kl.

bt.

I. h.

II. h.

br.

cs.

poco cal. ...

pp

14 ♩=50 *poco espr.* (poco rit.)

I. f. *p*

II. f. *p*

a.f. *p*

I. kl. *mp*

II. kl. *p*

bt. *p*

fg. *p*

sz. *p*
 *) Vö.
 Jel
 3.14.

a. *p*
 Á - - - - - men*) Á - - - - - men Á - - - - - men

t. *p*
 Is - ten Fi - a függ a fán, S kín - ja közt is áld - va áld - Mi - ért ont - ja szent vé - rét?

bar. *p*
 Á - - - - - men Á - - - - - men Á - - - - - men

b. *p*
 Á - - - - - men Á - - - - - men Á - - - - - men

I. h. *tutti p*
 sul G

II. h. *tutti p*

br. *tutte mp*

cs. *tutti div. p*
 sul D

org. *p*

I. f. *p*
 II. f.
 a. f.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 bar.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 org.

Á - - - - - men Á - - - - - men
 Hogy föl - rász - zon min - den em - bert, Hogy hol - tig is *csak* sze - res - sen,
 8 Hogy föl - rász - zon min - den em - bert, Hogy hol - tig is *csak* sze - res - sen,
 Á - - - - - men Á - - - - - men
 Á - - - - - men Á - - - - - men

Detailed description: This is a page from a musical score, page 20. It contains staves for various instruments and vocal parts. The instruments listed on the left are: I. f. (First Flute), II. f. (Second Flute), a. f. (Alto Flute), I. kl. (First Clarinet), II. kl. (Second Clarinet), bt. (Bassoon), fg. (Fagot), sz. (Soprano), a. (Alto), t. (Tenor), bar. (Baritone), b. (Bass), I. h. (First Horn), II. h. (Second Horn), br. (Bassoon), cs. (Cello), and org. (Organ). The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. The first system shows the beginning of the piece with a piano (p) dynamic. The vocal parts (sz., a., t., bar., b.) have lyrics in Hungarian. The instrumental parts include various melodic lines, some with triplets and slurs. The organ part provides harmonic support with chords and moving lines.

24 *poco cal. ...* $\text{♩} = 50 \text{ più espr.}$

I. f.

II. f.

a. f.

I. kl.

II. kl.

bt.

fg.

sz.

a.

t.

bar.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

org.

Á - - - - - men Á - - - - - men

el - lent is mint test - vé - rét. Is - ten Fi - a függ a fán,

el - lent is mint test - vé - rét. Is - ten Fi - a függ a fán,

Á - - - - - men Á - - - - - men

Á - - - - - men Á - - - - - men Á - men

I. f.

II. f.

a. f.

I. kl.

II. kl.

bt.

fg.

sz.

Á - - - - - men Á - - - - - men Á-men

a.

S kín - ja közt is áld - - va áld - Mi-ért ont - ja szent vé - rét?

t.

8 S kín - ja közt is áld - - va áld - Mi-ért ont - ja szent vé - rét?

bar.

Á - - - - - men Á - - - - - men Á-men

b.

Á - - - - - men Á - - - - - men Á - - - - - men Á - - - - - men

I. h.

II. h.

br.

cs.

org.

I. f.
 II. f.
 a. f.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 bar.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 org.

Á - - - - - men Á - - - - -
 Hogy föl - rász - - zon min - den em - - bert, Hogy hol - tig is
 Hogy föl - rász - - zon min - den em - - bert, Hogy hol - tig is
 Á - - - - - men Á - - - - -
 Á - - - - - men Á - - - - -
 Á - - - - - men Á - - - - -

Detailed description: This is a page of a musical score, page 32. It contains staves for various instruments and vocal parts. The instruments listed on the left are: I. f. (First Flute), II. f. (Second Flute), a. f. (Alto Flute), I. kl. (First Clarinet), II. kl. (Second Clarinet), bt. (Bassoon), fg. (Fagot), sz. (Soprano), a. (Alto), t. (Tenor), bar. (Baritone), b. (Bass), I. h. (First Horn), II. h. (Second Horn), br. (Brahm), cs. (Cello), and org. (Organ). The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. The vocal parts (sz., a., t., bar., b.) have lyrics in Hungarian. The lyrics are: 'Á - - - - - men Á - - - - -', 'Hogy föl - rász - - zon min - den em - - bert, Hogy hol - tig is', and 'Hogy föl - rász - - zon min - den em - - bert, Hogy hol - tig is'. The organ part is written in the right hand and left hand. The page number 32 is at the top left.

I. f.

II. f.

a. f.

I. kl.

II. kl.

bt.

fg.

sz.

a.

t.

bar.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

org.

men Á - - - - - men!

csak sze - res - - sen, El - lent is mint test - - vé - rét.

csak sze - res - - sen, El - lent is mint test - - vé - rét.

men Á - - - - - men!

men Á - - - - - men!

men Á - - - - - men!

men Á - - - - - men!

38 $\text{♩} = 58$ *p* *mp*

a.f.

I. kl. *p* *mp* *p* *mp*

bt. *p* *mp*

I. h. *pp*
alcuni

II. h. *pp*
alcuni

br. *pp*
alcune

cs. solo
p

org.

45 (*poco rit.*) *poco cal. ...*

I. kl.

bt.

I. h.

II. h.

br.

cs.

org.

III. A tengerár

A tengerár rám borul, | forr az égi háború – | s méltán sújt le a halál. (És ld. az 1. versszakot.)

$\text{♩} = 58$

I-II. fuvola *mp*

g-altfuvola *mp*

I-II. körteoboa *mp*

I. b-klarinét *mp*

II. b-klarinét *mp*

basszetkürt *mp*

I-II. fagott

kettőskürt

üstdob (G, d) *pp* *p* *mp* *p* *mv* *p*

szólószoprán *mf*
A ten - ger - ár rám bo - rul

szólóalt *mf*
A ten - ger-ár

szólótenor *mf*
A ten - ger-ár rám bo - rul

szólóbasszus

szoprán

alt

tenor

basszus

I-II. hegedű *mp*

brácsa *mp*

cselló *mp*

bőgő *mp*

orgona *mp*

5

I. f.

a.f.

I. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

I. fg.

mp

ü.

mp

mv

p

mv

SZ.SZ.

rám bo - rul, Forr

SZ.a.

rám bo - rul bo - rul rám bo - rul

SZ.t.

8 - rul A ten - ger - ár rám bo - rul rám bo - rul

SZ.b.

mf A ten - ger - ár

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

8 b

I. f.

a.f.

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

I. fg.

ü.

sz.sz.

sz.a.

sz.t.

sz.b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

p *mv* *p*

mp *mp*

az é - - gi há - bo-rú az é - - - gi há - - - bo-rú

rám bo - rul bo - rul, Forr az é - - gi há - bo-rú Forr

A ten - - - - - ger-ár rám bo - rul A ten - ger -

rám bo - rul bo-rul bo - rul bo - rul rám

I. f. *p* *mp*
 II. f.
 a.f.
 I. k.
 II. k.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 I. fg.
 ü. *p* *mv* *p* *mf* *mp* *pp*
 sz.sz.
 sz.a. *Forr* az é - gi há - bo -
 sz.t. 8 - ár rám bo - rul, *Forr* az é - gi há - bo - rú az é - gi há - bo - rú -
 sz.b. bo - rul, *Forr* az é - gi há - bo - rú az é - gi
 sz. *mp* A ke - reszt - fá - hoz me - gyek,
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

[illegible]

26

21 b

I. f.

II. f.

a.f.

I-II. k.

I-II. kl.

bt.

I. fg.

II. fg.

kt.

ü.

sz.sz.

sz.a.

sz.t.

sz.b.

sz.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

pp *mp* *mp* *pp* *p* *mf* *mf* *p cr. ...*

decr. ...

decr. ...

decr. ...

mp *mp*

- tán sújt le a ha - - lál a ha - lál a ha - - lál a ha -

rám bo - rul rám bo - rul ... a ha - lál S mël - tán sújt le a

A ten - ger - ár rám bo - rul rám bo - rul

... S mël - tán sújt le a ha - lál A ten - ger -

- nat - tal hul - - lok térd - re: S a Bún - te - - len meg - - bo -

A ke - reszt - - fá - hoz me - -

A ke - -

bús be - teg Ott re - mé - lem or - - vo - sát.

24 b

I. f.

II. f.

a. f.

I-II. k.

I-II. kl.

bt.

I-II. fg.

kt.

ü.

sz.sz.

sz.a.

sz.t.

sz.b.

sz.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

- lál a ha - lál A ten - ger-ár rám bo - rul rám bo - rul

ha - lál S mël - tán sújt le a ha - lál Forr az é -

... S mël - tán sújt le a ha - lál a ha - lál a ha -

- ár rám bo - rul rám bo - rul ... a ha - lál

- csát

- gyek, Tört szí - vem - nek bús be - teg Ott re - mé - lem

- részt - fá - hoz me - gyek, Tört szí - vem - nek bús be - teg

Köny - nyek kö - zött Hoz - zá tér - ve, Bűn - bá - nat - tal hul - lok

div.

uniti

28

I-II. f.

a.f.

I-II. k.

I-II. kl.

bt.

I-II. fg.

kt.

ü.

sz.sz.

sz.a.

sz.t.

sz.b.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

Forr az é - - - gi há - - - bo - rú Forr

- gi há - - bo - rú ... a ha - - lál a ha -

- lál a ha - lál Forr az é - - - gi

a ha - lál

or - vo - sát. Köny - nyek kö - zött Hoz - zá tér - ve,

Ott re - mé - lem or - vo - sát. Köny - nyek kö - zött

térd - re: S a Bűn - - te - len meg - bo - - csát

decr. ...

decr. ...

decr. ...

mp

mp

31

rit. ...

I-II. f.

a.f.

I-II. k.

I-II. kl.

bt.

I-II. fg.

mp

kt.

(5)

p

pp

p

pp

p

pp

ü.

sz.sz.

sz.a.

sz.t.

sz.b.

a.

t.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

az é - - - gi há - - bo - rú

-lál

A ten - ger-ár

rám bo - rul

há - - - - - bo - rú - S mél - tán sújt le a ha - lál a

a ha - lál

A ten - ger-ár

rám bo - rul, Forr

Bűn - bá - nat - tal hul - - lok térd - re: S a Bűn - te - len

Hoz - zá tér - ve, Bűn - - bá - nat - tal hul - lok térd - re:

div.

34 *tutte le voci poco calando ...* ♩=58

I-II. f. a 2

a.f.

I-II. k. (a 2) *mp* 3 *tr*

I-II. kl. a 2

bt. *mp*

I. fg. 3 *mp*

II. fg.

kt. *p* *pp* *p*

ü. *p* *pp* *p*

sz.sz. Forr az é - - - gi há - - - bo - rú

sz.a. ... mél - - - tán sújt le a ha - - - lál

sz.t. ha - lál a ha-lál

sz.b. az é - - - - gi há - - - bo - rú

a. meg - bo - - csát a Bűn - te - len meg - bo - csát

t. 8 Sa Bűn - - - te - - len meg - bo - csát

I. h. 3 *tr*

II. h. 3 *tr* *mp*

br.

cs. *pizz. mv* 0

bg. *pizz. mv* 0 sul G

org. *mp*

37 poco sost. e rit.

I. f. *mp*

a.f. *mp*

I-II. k. *mp* I II *p*

I. kl. *mp*

bt.

I. fg. *mp*

II. fg. *mp*

kt. (5)

sz.

a.

t.

b.

I. h. *pizz. arp. mv* *arco mf*

II. h. *pizz. arp. mv* *div. in 3 mp arco*

br. *unite 0 mv pizz.* *div. in 3 p arco* *unite mf pizz. arp.*

cs. *0* *mf*

bg.

org.

41 $\text{♩} = 52$

I-II. f. *mf*

a.f. *mf*

I-II. k. *mf* *decr. ...* *mv* *a 2* *mf*

I-II. kl. *mf*

bt. *mf* *decr. ...* *mv*

I. fg. *mf* *decr. ...* *mv* *decr. ...*

II. fg. *mf* *decr. ...*

kt. *mf* *decr. ...* *... p*

ü. *mp*

sz.sz. *f*
A ten-ger-ár rám bo - rul rám bo - rul, Forr az é - - gi há - bo -

sz.a. *f*
Forr az é - - gi há -

sz.t. *f*
A ten - ger - ár rám bo - rul ... mál - tán sújt le a

sz. *mp* *cr. ...* *decr. ...*

a. *mp* *cr. ...* *decr. ...* - bo - csát.

t. *mp* *cr. ...* *decr. ...* - bo - csát.

b. *mp* *cr. ...* *decr. ...* - bo - csát.

I. h. arco

II. h. *mf* *arco*

br. *mf*

cs. arco

bg. *mf* *arco*

org.

I. f. *decr. ...*
 a. f.
 I. k. *decr. ...*
 II. k. *decr. ...*
 I. kl. *decr. ...*
 bt. *mv*
 I. fg. *mp* *mv* *decr. ...*
 II. fg. *mp* *decr. ...*
 kt. *(6)*
 ü. *p* *pp*
 sz.sz. *mf*
 sz.a. *mf*
 sz.t. *mf*
 sz.b. *mf*
 I. h. *decr. ...*
 II. h. *decr. ...*
 br. *decr. ...* *mv*
 cs. *decr. ...*
 bg. *decr. ...*
 org.

- rú *decr. ...* A ten - ger - ár rám bo - rul ... a ha -
 - bo - rú ... a ha - - bál a ha - lál ha -
 ha - lál mé - - - - tán sújt le a ha -
 A ten - - ger - ár rám bo - rul ...

49 *poco cal. ...* *attacca*

I. f.

I. k.

II. k.

I. kl.

bt.

kt.

sz.sz.

sz.a.

sz.t.

sz.b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

52.

IV. *De tárt karral*

De tárt karral vár a Bárány, | megvált végre vére árán – | s *minden* lelket megtalál.

$\text{♩} = 80$

körteoboa *p*

basszetkürt *p*

fagott

szólótenor *8*

szólóhegedű *mp*

szólócselló *p*

orgona *p*

6

k. *rit. ...*

bt.

fg.

sz.h.

sz.cs.

org.

12 $\text{♩} = 68$ *rubato* *acc. ...* *a tempo*

k. *pp*

bt.

fg.

sz.t. *p* *mp*
8 De tárt kar - - - ral vár a Bá - rány a Bá - rány a Bá - rány a

sz.h.

sz.cs.

org.

18

k.

bt.

fg.

sz.t. *p*
8 Bá - - rány, Meg - vált Meg-vált vég - re vé - - - re á - rán -

sz.h.

sz.cs.

org.

k.
 bt.
 fg.
 sz.t.
 sz.h.
 sz.cs.
 org.

S min - den min - den lel - - - ket meg - - - ta - lál min - den lel -

k.
 bt.
 fg.
 sz.t.
 sz.h.
 sz.cs.
 org.

- - - ket meg - - - ta - lál De

p
mp

33

k.

bt.

fg.

sz.t.

cresc. ...

mp

8

tárt tárt kar - - ral vár a Bá - rány a Bá - rány

sz.h.

sz.cs.

p

org.

38

k.

bt.

fg.

sz.t.

8

a Bá - - - - rány, Meg-vált vég - re vé - - - - re á - -

sz.h.

sz.cs.

org.

k.
 bt.
 fg.
 sz.t. *poco espr.*
 -rán á - rán S min-den min - - - den min - den lel - ket meg - - ta - lál min -
 sz.h.
 sz.cs.
 org.

48 *poco ad lib.* *a tempo*
 k.
 bt.
 fg.
 sz.t. *den min - - - den lel - ket meg - - ta - lál.*
 sz.h.
 sz.cs.
 org.

53

k.
 bt.
 fg.
 sz.t.
 sz.h.
 sz.cs.
 org.

58

k. *rit. ...*
 bt.
 fg.
 sz.t.
 sz.h.
 sz.cs.
 org.

62.

V. Üdvöm Napja

Üdvöm Napja fölragyog, | nem vonz már, mit itt hagyok: | kincs, hatalom, földi lom.

$\text{♩} = 40$

fuvola *mf*

I. oboa *mf*

II. oboa

b-klarinét *mf*

fagott *mf*

szoprán *mf*
Üd - vöm Nap - ja föl - ra - gyog Üd - vöm Üd - vöm Üd -

alt *mf*
Üd - vöm Nap - ja föl - ra-gyog -ra -

tenor *mf*
Üd - vöm Nap - ja föl - ra-gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra - gyog

basszus

I. hegedű *mf*

II. hegedű *mf*

brácsa *mf*

cselló

bógó

orgona *mp*

8

f.

I. ob.

II. ob.

kl.

fg.

sz.

- vöm Nap - ja föl - ra - gyog

a.

- gyog - ra - gyog - ra - gyog Üd - vöm Nap - ja

t.

8

Üd - vöm Üd - vöm Üd - vöm Nap - ja

b.

mf

Üd - vöm Nap - ja

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

f.
 I. ob.
 II. ob.
 kl.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

-ra - gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra-gyog föl - ra - gyog
 föl - ra - gyog -ra - gyog -ra - gyog föl - ra - gyog
 föl - - - - - ra - gyog föl - - - - - ra - gyog föl - ra - gyog
 föl - ra-gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra - gyog föl - ra - gyog
 divisi
 divise
 unite
 mf

Detailed description: This is a page of a musical score, page 15. It contains staves for various instruments and vocal parts. The instruments listed on the left are: f. (flute), I. ob. (oboe I), II. ob. (oboe II), kl. (clarinet), fg. (bassoon), sz. (soprano), a. (alto), t. (tenor), b. (bass), I. h. (horn I), II. h. (horn II), br. (bassoon), cs. (cello), bg. (bassoon), and org. (organ). The vocal parts (sz., a., t., b.) have lyrics in Hungarian. The instrumental parts include various melodic and harmonic lines. There are dynamic markings like 'mf' and performance instructions like 'divisi', 'divise', and 'unite'. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time.

The first system of the musical score for 'The Rose Tree' features five staves. The top staff is for the vocal part (f.), followed by the first oboe (I. ob.), second oboe (II. ob.), clarinet (kl.), and bassoon (fg.). The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The vocal line begins with a whole note G4, followed by a half note A4 and a quarter note B4. The instrumental parts provide accompaniment, with the oboes and clarinet playing a melodic line and the bassoon playing a bass line.

Sz.

a.

t. föl - ra - - gyog -ra - gyog -ra - gyog

[illegible][illegible]

II. h.

II. h.

mf

f

a 2

3

3

[illegible]

CS.

bg.

org.

Musical score for organ, measures 1-8. The score is written for a single instrument (organ) and consists of two staves (treble and bass clef). The key signature is one sharp (F#). The melody is primarily in the treble staff, featuring a series of eighth and sixteenth notes, with some rests. The bass staff provides a simple accompaniment with quarter and eighth notes. The notation includes various musical symbols such as clefs, key signatures, note heads, stems, beams, and rests.

f.
 I. ob.
 II. ob.
 kl.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

Musical score for page 29, measures 29-35. The score includes staves for Flute (f.), Oboe I (I. ob.), Oboe II (II. ob.), Clarinet (kl.), Bassoon (fg.), Saxophone (sz.), Alto (a.), Trumpet (t.), Bass (b.), Horn I (I. h.), Horn II (II. h.), Baritone (br.), Cello (cs.), Bassoon (bg.), and Organ (org.). The key signature is one sharp (F#). The flute and bassoon have melodic lines. The baritone has a triplet and a 'tutte' marking. The organ has a complex accompaniment.

f.
 I. ob.
 II. ob.
 kl.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

Nem vonz már, mit itt ha-gyok
 Nem vonz már, mit itt ha -

a 2
 solo
 tutti
 tutti
 tutti
 tutti

mf
 mf
 mf
 mf
 mf

org.

f.

I. ob.

kl.

fg.

sz. Nem vonz

a. itt ha - gyok ha - gyok ha - gyok ha-gyok:

t. 8 Nem vonz már, mit itt ha-gyok itt ha - gyok Nem vonz

b. - gyok itt ha-gyok itt ha-gyok itt ha - gyok:

I. h.

II. h.

br.

cs. solo
mf

bg.

org.

f.

I. ob.

II. ob.

kl.

fg.

sz.
már, mit itt ha-gyok: Kincs, ha - ta - lom, föl - di lom ha-ta - lom,

a.
Kincs, ha - ta - lom, föl - di lom

t.
már, mit itt ha - gyok mit itt ha - gyok mit itt ha - gyok mit

b.

I. h.

II. h.
solo (mf) tutti (mf)

br.

cs.
tutti (mf)

bg.

org.

f.

I. ob.

II. ob.

kl.

fg.

sz. föl - - di lom föl - - di lom Kincs,

a. föl - - di lom föl - - di lom Kincs,

t. itt ha - gyok: Kincs, ha - ta - - lom, föl - di lom Kincs,

b. Kincs, ha - ta - lom, föl - di lom Kincs,

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

f.
 I. ob.
 II. ob.
 kl.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

ha - ta - lom, föl - - di lom. Üd - vöm Nap - ja
 ha - ta - lom, föl - di lom lom.
 ha - ta - lom, föl - di lom. Üd - vöm Nap - ja
 ha - ta - lom, föl - - di lom.

f.
 I. ob.
 II. ob.
 kl.
 fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

föl - ra-gyog Üd - vöm Nap - ja föl - - ra - gyog
 Üd - vöm Nap - ja föl - ra - gyog föl -
 föl - ra - gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra - gyog Üd - vöm Nap - ja
 Üd - vöm Nap - ja föl - ra-gyog Üd - vöm Nap - ja

77 *(poco rit.)*

f.

I. ob.

II. ob.

kl.

fg.

sz.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

84

f.

I. ob.

II. ob.

kl.

fg.

sz.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

Üd - - vöm Nap - ja föl - - ra - gyog

Üd - - vöm Üd - vöm Üd - vöm Üd - vöm Nap - ja föl - ra-gyog

Üd - vöm Üd - - vöm Üd - vöm Üd - vöm Üd - - vöm

Üd - vöm Nap - - ja föl - ra-gyog Üd - vöm Nap - ja föl - - ra -

divisi

divisi

unite

divise

divisi

90

poco rit. ...

f. *tr*

I. ob.

II. ob. *tr*

kl.

fg.

sz. föl - - ra - gyog.

a. föl - - ra - gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra - - gyog.

t. 8 Üd - vöm Nap - ja föl - ra - gyog föl - ra - - gyog.

b. *divisi* - gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra-gyog Üd - vöm Nap - ja föl - ra - - gyog.

I. h. *tr*

II. h. *uniti*

br. *divisi*

cs. *uniti*

bg. *uniti*

org.

96.

VI. Hadd ragyogjam

Hadd ragyogjam én is fényed | vissza Reád a szegényben | s mint vándornak oltalom!

$\text{♩} = 52$

fuvola *p*

g-altfuvola *mp*

basszetkürt *mp*

szólósoprán

I. hegedű *pp* *p*

II. hegedű *pp* *mp*

brácsa *pp* *mp*

orgona *p*

5 (rit.)

f. *mp*

a.f. *mp*

bt. *p* *mp*

I. h. *mp* solo tutti *p*

II. h. *p* solo *mp* tutti *p*

br. le altre *p* div. in 3 (sola) *(mp)* tutte *p*

sola

org.

9

f. *mp* *p* *mp* *p*

a.f. *p* *mp*

bt. *p* *mp*

I. h. *p* *mp*

II. h. *p*

br. *p* *mp* *p* *pp* *divise* *mp*

org.

13 *poco rit. ...*

f. *cr. ...* *mp* *p*

a.f. *mp* *p* *mp* *p*

bt. *cr. ...* *mp* *p*

I. h. *uniti* *p* *cr. ...* *mp* *p*

II. h. *div. pp* *mp* *p* *cr. ...* *mp* *p*

br. *unite* *(pp)* *p* *cr. ...* *mp* *p*

org.

16 $\text{♩} = 52$ *poco rit. ...* $\text{♩} = 52$

f. *p*

a.f. *p*

bt. *p*

sz.sz. *mp*

I. h. *div. pp* *solo p*

II. h. *div. pp* *sola p*

br. *pp*

org.

Hadd ra -

22

f. *mp*

a.f. *mp*

bt. *mp*

sz.sz. *mp*

I. h. *tutti p*

II. h. *uniti p*

br. *tutte p* *mp*

org. *p*

- gyog - - - - - jam Hadd ra-gyog - jam én is

25 *(poco rit.)*

f. *mp* *p*

a.f. *p*

bt.

sz.sz. fé - nyed Visz - - - - - sza Visz - sza Re-ád Re - ád

I. h. *mp*

II. h. *mp*

br. *p* *mp*

org.

28

f. *mp*

a.f.

bt. *p* *mp*

sz.sz. a sze - gény - - - - - ben a sze-gény - ben a sze - gény -

I. h. *p* solo *(p)*

II. h. *p*

br. *p* sola *(p)*

org.

31 *(poco rit.)*

f. *p* *pp*

a.f. *pp*

bt. *pp*

sz.sz. - ben a sze-gény - ben

I. h. *tutti* *(p)* *solo* *pp* *gli altri* *(solo)*

II. h.

br. *tutte* *(p)*

org.

35 *(rit.)* *(poco rit.)*

f. *mp* *decr. ...*

a.f. *pp* *mp*

bt. *p* *mp* *decr. ...*

sz.sz. *pp* *p* *mp* *szé - gény - ben szé - gény - ben S mint ván - dor -*

I. h. *tutti div.* *pp*

II. h. *solo* *pp* *tutti* *pp*

br. *sola* *pp* *tutte* *p*

org.

45

f. *p*

a.f.

bt. *mp*

sz.sz. *mp*

ván - dor - nak ol - ta - lom ol - ta - lom ol - - -

I. h. *mp* 3

II. h. *p* *a 2 unis.* *mp* *tutti* *p* *decr. ...*

br. *p* *mp*

org.

48

f. *mp* *p* *mp* (rit. ...)

a.f. *mp*

bt. *mp* *p*

sz.sz. *mp* 6 *3* *3*

- - ta - lom ván - dor - - nak ván - - dor - nak ol - - ta - lom ol -

I. h. *p* solo *a 2 div.* *mp* *p*

gli altri *p*

II. h. solo *a 2 div.* *p* solo *mp* *p*

pp

br. *pp* sola *p* *mp* *p*

org.

51 (rit.)

f. *p*

a.f.

bt. *p*

SZ.SZ. *pp* *p*
- ta-lom mint ván -

I. h. *solo* *p* *tutti div.* *pp*
gli altri

II. h. *solo* *pp* *a 2 div.* *tutti* *p* *pp*

br. *tutte* *cr. ...* *p*

org.

55

f.

a.f. *p* *mp*

bt. *mp*

SZ.SZ. *mp*
- dor - nak ván -

I. h. *mp*

II. h.

br. *mp* *div. (mp)* *div.*

org.

58

f. *f*

a.f. *p*

bt. *p*

sz.sz. *mp*

I. h. *p*

II. h. *mp* *p*

br. *unite* *decr. ...*

org.

- dor - nak ol - ta -

61 (*poco rit.*)

f. *pp*

a.f. *pp*

bt. *p* *pp*

sz.sz. *-lom ol - ta-lom!*

I. h. *solo* *pp*

II. h. *solo*

br. *sola* *3* *tutte div. in 3* *pp*

org.

66

f. *pp* *rit. ...*

a.f. *pp* 3

bt. *pp*

sz.sz.

I. h. (solo) *pp* 3

II. h. (solo) *pp*

br. *decr. ...* *sola* *pp* 3

org.

71

f. *pp* $\text{♩} = 52$ *mp* *p* 6

a.f. *p*

bt. *p* *mp*

sz.sz. *mp* Hadd ra - gyog - - - - - jam Hadd ra-gyog -

I. h. (solo) *cr. ...* *gli altri* *p* *tutti* 5

II. h. *p* *tutti* *mp* *p*

br. *p* *tutte* *mp*

org.

75

f. *mp*

a.f. *mp*

bt. *p*

sz.sz. - jam én is fé - - - nyed Visz - - - - - sza

I. h. *mp*

II. h. *mp*

br.

org.

78

f. *p*

a.f.

bt.

sz.sz. Visz - sza Re-ád Re - ád a sze - gény - - - ben a

I. h. *p*

II. h. *p*

br. *p*

org.

81 (poco rit.)

f. *mp* *p*

a.f. *mp* *decr. ...*

bt.

sz.sz. sze-gény-ben S mint ván - - dor - - nak ol - ta -

I. h. *solo* *(p)* *mp* *7* *tutti* *p*

II. h. *solo* *(p)* *tutte* *mp*

br. *sola* *mp* *tutte* *p*

org.

84

f. *pp* *p* *6*

a.f. *p*

bt. *pp* *p*

sz.sz. - lom!

I. h. *tutti div.* *pp* *solo* *pp* *p* *(solo)* *div. I*

II. h. *tutti div.* *pp* *sola* *p*

br. *pp* *sola* *p*

org.

89

f. *3* *p* *mp* *rit. ...* *mp* *3*

a.f. *mp* *p*

bt. *cr. ...* *mp* *p*

SZ.SZ.

I. h. *3* *mp* *decr. ...* *p*

II. h. *a 2 div.* *pp* *cr. ...* *a 2 unis.* *mp* *decr. ...*

br. *cr. ...* *mp* *decr. ...* *tutte div. in 3*

org.

93

f. *3* *p* *cal. ...* *ppp*

a.f. *ppp*

bt. *ppp*

SZ.SZ.

I. h. *mp* *p* *mp* *tutti* *p* *div.* *ppp*

II. h. *tutti* *p* *div.* *ppp*

br. *sola* *mp* *p* *tutte* *div.* *ppp*

org.

VII. Közjáték – Interludium

$\text{♩} = 40 \text{ espr.}$

pp

altfuvola

I. körteboa

II. körteboa

I. b-klarinét

II. b-klarinét

basszetkürt

szoprán-alt

tenor-basszus

szóló I. hegedű

szóló II. hegedű

szólóbrácsa

szólócselló

szólóbőgő

pp

5 b

a.f.

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

sz.bg.

rit. ...

10 $\text{♩} = 58$

sz.-a. *pp*

a bocca chiusa

t.-b. *pp*

sz. I. h. *mp*

sz. II. h. *mp*

sz.br. *mp*

sz.cs. *p*

14

sz.-a.

t.-b.

sz. I. h.

sz. II. h.

sz.br.

sz.cs.

18 *attacca*

sz.-a.

t.-b.

sz. I. h.

sz. II. h.

sz.br.

sz.cs.

VIII. Csak Rád nézek

Csak Rád nézek, Megváltóm, | Te élsz bennem, és mátol | csak Tebenned élek én. |
Így lehetek Tőled áldás: | üldözöttek üdvhozó társ, | menekültek menedék.

$\text{♩} = 52$

I. körteoboa

II. körteoboa

I. b-klarinét

II. b-klarinét

basszetkürt

tenor

basszus

szóló I. hegedű

szóló II. hegedű

szólóbrácsa

szólócselló

orgona

mp

p

Csak Rád né - - zek, Meg - - vál - - -

Csak Rád né - - zek, Meg - - vál - - -

mp

p

mp

p

rit. ...

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

decr. ...

mp

p

pp

t.

decr. ...

8

- tón,

b.

decr. ...

- tón,

sz. I. h.

sz. II. h.

sz.-br.

cr. ...

mp

pp

sz.-cs.

p

org.

9 b $\text{♩} = 52$

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

t.

b.

sz. I. h.

sz. II. h.

sz.-br.

sz.-cs.

org.

mp

p

decr. ...

p

decr. ...

mp

p

cr. ...

mp

Te élsz ben - nem, és má - - tól

Te élsz ben - nem, és má - - tól

14 *rit. ...* ♩=52

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

t.

b.

Sz. I. h.

Sz. II. h.

Sz.-br.

Sz.-cs.

org.

74

I. k.
 II. k.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 t.
 b.
 sz.
 I. h.
 sz.
 II. h.
 sz.-br.
 sz.-cs.
 org.

p
mp
decr. ...
mp
p
decr. ...
p
decr. ...
cr. ...
mp
cr. ...
mp

Csak Te - ben - ned é - - lek én.
 Csak Te - ben - ned é - - lek én.

The musical score is written for a large ensemble. It includes five vocal parts (I. k., II. k., I. kl., II. kl., bt.), two solo voices (t., b.), and a choir (sz., I. h., sz., II. h., sz.-br., sz.-cs.). The organ part (org.) is also present. The score is in 4/4 time and features a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The lyrics are in Hungarian: "Csak Te - ben - ned é - - lek én." (Only You - in - me - I - - love me). The score includes various musical notations such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings.

I. k.
 II. k.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 t.
 b.
 sz.
 I. h.
 II. h.
 sz.-br.
 sz.-cs.
 org.

8
 p
 p
 p
 p

Így le - -
 Így le - -

I. k.
 II. k.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 t.
 b.
 sz.
 I. h.
 II. h.
 sz.-br.
 sz.-cs.
 org.

-he - - tek Tő - - led ál - - dás:
 -he - - tek Tő - - led ál - - dás:
 mp
 mp

31 *rit. ...* ♩=52

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

t.

b.

sz.
I. h.

sz.
II. h.

sz.-
br.

sz.-
cs.

org.

Ül - - dö - - -

Ül - - dö - - -

p

I. k.
 II. k.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 t.
 b.
 sz.
 I. h.
 sz.
 II. h.
 sz.-br.
 sz.-cs.
 org.

-zött - - nek üdv - - ho - - zó társ,
 -zött - - nek üdv - - ho - - zó társ,
 -zött - - nek üdv - - ho - - zó társ,
 -zött - - nek üdv - - ho - - zó társ,

mp
mp

I. k.
 II. k.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 t.
 b.
 sz.
 I. h.
 sz.
 II. h.
 sz.-br.
 sz.-cs.
 org.

decr. ...
mp
decr. ...
decr. ...
cr. ...
mp

- kült - - nek me - - ne - - dék.
 - kült - - nek me - - ne - - dék.

Score for measures 47-50, featuring woodwinds, strings, and organ. The key signature is three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The tempo is marked *rit. ...* and the pulse is 52 beats per minute.

Woodwinds:

- I. k. (Flute 1):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- II. k. (Flute 2):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- I. kl. (Clarinet 1):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- II. kl. (Clarinet 2):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- bt. (Bassoon):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.

Strings:

- t. (Trumpet):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- b. (Baritone):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- Sz. I. h. (String 1):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- Sz. II. h. (String 2):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- Sz.-br. (String 3):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- Sz.-cs. (String 4):** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.

org. (Organ):

- Right Hand:** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.
- Left Hand:** Measures 47-48: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat. Measure 49: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat. Measure 50: B-flat, A-flat, G-flat, F-flat, E-flat, D-flat.

51 *rit. ...*

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

t.

b.

sz. I. h.

sz. II. h.

sz.-br.

sz.-cs.

org.

decr. ...

p

p

p

56 $\text{♩} = 40$ rit. ...

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

I. t.

II. t.

I. b.

II. b.

SZ. I. h.

SZ. II. h.

SZ.-br.

SZ.-cs.

org.

Ül-dö-zött-nek üdv - - - ho-zó társ,

Ül-dö-zött - - nek üdv-ho-zó társ, Me-ne-kült - - nek Me-ne-

Ül - dö-zött - nek üdv-ho-zó társ, Me -

Ül - dö-zött - nek üdv - - ho -

I. k.

II. k.

I. kl.

II. kl.

bt.

I. t.

II. t.

I. b.

II. b.

Me - ne - kült - - - nek me - - - ne - dék.

- kült - - - - - nek me - - - ne - dék.

- ne-kült - nek Me - - - ne-kült - - - nek me - - - ne - dék.

- zó társ, Me - - - ne - kült - - - nek me - - - ne - dék.

Sz.

I. h.

Sz.

II. h.

Sz.-br.

Sz.-cs.

pp

pp

pp

pp

org.

pp

IX. *Tiéd vagyok*

Tiéd vagyok, Jézusom; | vezess keresztutadon, | gyöngé szívem Rád szorul. |
Úgy szeressek, mint Te szeretsz, | ahogy tanít a szent kereszt – | s vár az örök koszorú!

♩=72

I. fuvola *mf*

II. fuvola *mf*

g-altfuvola *mf*

I-II. oboa

I-II. b-klarinét *mf*

basszetkürt *mf*

I-II. fagott

kettőskürt

üstdob (G, d)

szoprán *mf*
Ti - éd va - gyok, Jé - - - zu-som Jé - - - zu-som Ti - éd Ti-éd

alt *mf*
Ti - éd

tenor

basszus

I. hegedű

II. hegedű

brácsa *mf*

cselló

bőgő

orgona *mp*

I. f.

II. f.

a. f.

I. ob.

I. kl.

bt.

I. fg.

mp

sz.

va - gyok, Jé - zu-som Jé - zu-som Jé - - zu-som Jé - - - zu -

a.

va - gyok, Jé - - - zu-som Jé - - - zu-som Ti - éd va-gyok Ti - éd va-gyok,

t.

mf

Ti - - éd va - gyok, Jé -

b.

I. h.

II. h.

br.

org.

I. f.
 II. f.
 a. f.
 I. ob.
 I. kl.
 bt.
 I. fg.

sz.
 - som Jé - - - - zu - som Ti - éd va-gyok, Jé - zu-som

a.
 Jé - - - zu - som Ti - éd Ti-éd Ti - éd Ti - - éd

t.
 8 - - zu-som Jé - - - zu-som Ti - éd va-gyok, Jé - - zu - som Ti - éd

b.

I. h.
 II. h.
 br.

org.

Musical score for page 11, measures 88-92. The score includes staves for various instruments and voices. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The time signature is 4/4. The vocal parts (sz., a., t.) have lyrics in Hungarian. The organ part (org.) is in the bottom system.

I. f.
 II. f.
 a. f.
 I. ob.
 II. ob. *mf*
 I. kl.
 II. kl. *mf*
 bt.
 I. fg. *mf*
 sz.
 a.
 t.
 b. *mf*
 I. h. *mf*
 II. h. *mf*
 br.
 cs. *mf*
 org.

Jé - - zu-som Ti - éd va-gyok, Jé - - - - - zu-som Jé - zu-som
 Ti - éd Ti - éd va-gyok, Jé - - zu-som Jé - zu-som Jé - zu-som Jé -
 Ti - éd va-gyok, Jé - zu-som Jé - zu-som Jé - - - -
 Ti - éd va - gyok, Jé - - zu-som Jé -

I. f.
 II. f.
 a. f.
 I. ob.
 II. ob.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 I. fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 org.

Jé - - zu-som Ti - éd ..., Jé - zu-som Ti - éd Ti - éd va - gyok,
 - zu - som Jé - zu-som Ti - éd ..., Jé - - - zu - som
 - - zu-som Ti - éd va - gyok, Jé - - - zu-som Jé - zu-som
 - - zu-som Ti - éd Ti - - éd va-gyok Ti - éd ..., Jé - - zu-som

Detailed description: This is a page of a musical score, page 21. It contains staves for various instruments and vocal parts. The instruments listed on the left are: I. f. (First Flute), II. f. (Second Flute), a. f. (Alto Flute), I. ob. (First Oboe), II. ob. (Second Oboe), I. kl. (First Clarinet), II. kl. (Second Clarinet), bt. (Bassoon), I. fg. (First Bassoon), sz. (Soprano), a. (Alto), t. (Tenor), b. (Bass), I. h. (First Horn), II. h. (Second Horn), br. (Baritone), cs. (Cello/Double Bass), and org. (Organ). The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. The vocal parts (sz., a., t., b.) have Hungarian lyrics. The instrumental parts are written in treble or bass clef as appropriate. The page number 21 is at the top left, and 90 is at the bottom left.

I. f.
 II. f.
 a. f.
 I. ob.
 II. ob.
 I-II. kl.
 bt.
 I-II. fg.
 kt.
 ü.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.
 org.

mf
mp
mp
p
mf
mf
mf

a 2
 a 2
 8

Jé - - - - - zu - som Jé - - - - - zu -
 Ti - éd va - gyok, Jé - - zu - som Jé - - - - - zu - som Ti - éd
 Ti - éd va - gyok, Jé - - - - - zu - - - som
 Ti - éd va - gyok, Jé - - - - - zu - som Jé - - - - - zu - som Ti -

I. f.
 II. f.
 a. f.
 I. ob.
 II. ob.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 I. fg.

sz.
 a.
 t.
 b.

I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 bg.

org.

- - - som Jé - zu-som Ti - éd *mv* Ti - éd
 Jé - - - zu-som Ti - éd Ti - éd *mv* Ti - éd Ti - éd ...,
 Ti - éd Ti - éd Ti - éd *mv* Ti - éd Ti - éd
 - éd Ti - éd Ti - éd *mv* Ti - éd

Detailed description: This is a page of a musical score, page 30. It contains staves for various instruments and vocal parts. The instruments listed on the left are: I. f. (First Flute), II. f. (Second Flute), a. f. (Alto Flute), I. ob. (First Oboe), II. ob. (Second Oboe), I. kl. (First Clarinet), II. kl. (Second Clarinet), bt. (Bassoon), I. fg. (First Bassoon), sz. (Soprano), a. (Alto), t. (Tenor), b. (Bass), I. h. (First Horn), II. h. (Second Horn), br. (Baritone), cs. (Cello), bg. (Bassoon), and org. (Organ). The score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). The vocal parts (sz., a., t., b.) have lyrics in Hungarian. The lyrics are: "Jé - zu-som", "Ti - éd", and "Ti - éd". The organ part (org.) is written in a grand staff (treble and bass clef). The page number 30 is at the top left, and 92 is at the bottom left.

[illegible]

This musical score is for the 'Gloria in excelsis Deo' by Franz Liszt, specifically the section marked 'Moderato'. The score is arranged for a large ensemble, including vocal soloists, a choir, and an organ.

Vocal Soloists:

- I. f. (First Soprano):** The first vocal line, featuring a melodic line with various ornaments and a final cadence.
- a. f. (Second Soprano):** The second vocal line, providing harmonic support and a counter-melody.
- I. kl. (First Alto):** The third vocal line, continuing the melodic and harmonic development.
- bt. (First Tenor):** The fourth vocal line, providing a lower harmonic foundation.
- sz. (Soprano Chorus):** The first vocal line for the chorus, featuring a melodic line with various ornaments and a final cadence.
- a. (Alto Chorus):** The second vocal line for the chorus, providing harmonic support.
- t. (Tenor Chorus):** The third vocal line for the chorus, continuing the melodic and harmonic development.
- b. (Bass Chorus):** The fourth vocal line for the chorus, providing a lower harmonic foundation.

Choir:

- I. h. (First High Voice):** The first vocal line for the choir, featuring a melodic line with various ornaments and a final cadence.
- II. h. (Second High Voice):** The second vocal line for the choir, providing harmonic support.
- br. (Bass):** The third vocal line for the choir, continuing the melodic and harmonic development.
- cs. (Cello):** The fourth vocal line for the choir, providing a lower harmonic foundation.

Organ:

- org. (Organ):** The organ part, featuring a melodic line with various ornaments and a final cadence.

The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is marked 'Moderato'. The lyrics are in Latin: 'Gloria in excelsis Deo'. The score includes various musical notations such as notes, rests, ornaments, and dynamic markings.

I. f.
 a. f.
 I. ob. *(mf)*
 I. kl. *mv*
 II. kl. *mv*
 bt. *mv*
 I. fg. *mv*
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h. *mv*
 II. h. *mv*
 br. *mv*
 cs. *mv*
 org.

- - - - - zu - som;
 - zess Jé - zu - som;
 Jé - - zu - som;
 - - - - - zu - som;

Detailed description of the musical score: The score is for page 50 of a musical work. It features a variety of instruments and vocal parts. The woodwinds (I. f., a. f., I. ob., I. kl., II. kl., bt., I. fg.) and strings (sz., a., t., b., I. h., II. h., br., cs.) are all marked with a mezzo-forte (mf) or mezzo-vivace (mv) dynamic. The organ (org.) is also present. The vocal parts (sz., a., t., b.) have lyrics in German. The score is written in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, accidentals, and dynamic markings.

I. f. *mv*
 II. f.
 a. f. *mv*
 I-II. ob. I *mv* II *mv*
 I. kl.
 II. kl. *mv*
 bt.
 I-II. fg. I *mv* II
 sz. *mp* *cr....*
 a. *mp* *cr....*
 t. *mp* *cr....*
 b. *mp* *cr....*
 I. h.
 II. h.
 br. *mv*
 cs.
 bg. *mv*
 org.

[illegible]

65

(rit.)

I. f.

II. f.

a. f.

I-II. ob.

I. kl.

II. kl.

bt.

I. fg.

II. fg.

sz.

- zu-som Jé - - - zu-som; Ve-zess

a.

- zess Ve - zess Ve - zess Ve-zess Ve-zess

t.

- - - zu-som; Ve-zess Ve-zess Ve-zess

b.

- - zess Jé - zu-som; Ve-zess

I. h.

II. h.

br.

cs.

org.

a.f.
 I-II. ob.
 I. kl.
 II. kl.
 bt.
 I. fg.
 II. fg.
 sz.
 a.
 t.
 b.
 I. h.
 II. h.
 br.
 cs.
 org.

Ve-zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Jé -
 Ve-zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Jé -
 Ve-zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve-zess
 Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Ve - zess Jé -

75 *tutti poco cal.* ♩ = 72

a.f. *mp*

I. ob.

I. kl. *mp*

II. kl. *mp*

bt. *mv* *mp*

I. fg. *mp*

sz. *mp*
- zu - som; Ve - zess Ve - - zess

a. *mp*
- zu - som; Ve - zess Ve - zess Ti - éd va - gyok, Jé - - zu - som Jé -

t. *mv* *mp*
8 Jé - zu - som; Ve - zess ke - reszt - u - - ta -

b. *mv* *mp*
- zu - som Jé - zu - som Jé - zu - som;

I. h. *mp*

II. h. *mp*

br. *mv* *mp*

cs. *mp* *p*

org.

I. f. *mp*
 a. f. *mp*
 I. ob. *mp*
 I. kl. *mp*
 II. kl. *mp*
 bt.
 I. fg.
 sz. *mp*
 a. *mp*
 t. *mp*
 b. *mp*
 I. h.
 II. h.
 br. *mv*
 cs. *mp*
 bg. *p*
 org.

Ve - - zess ke - reszt - - u - - ta - - don,
 - # - zu - som; Ve - - - zess ke - - - - - reszt - - u - ta - don,
 - don Ti - éd va - gyok, Jé - - zu - som Jé - - zu - som ...,
 Ve - zess Ve - zess ke - reszt - u - ta - don - u - ta - don,
 , *mv*
mp
p

I. f. *mv*
 II. f. *mp* *mv*
 a.f. *mv*
 I. kl. *(mp)* *mv*
 II. kl. *(mp)*
 bt. *mv*
 sz. *mv*
 Gyön - - - ge szí - - - vem Rád szo - rul Ti - éd va - gyok, Jé -
 a. *mv*
 Gyön - - - ge szí - - - vem Rád szo - rul Ti - éd va - gyok,
 t. *mv*
 8 Gyön - - ge szí - - vem Rád szo - rul Ve - - zess ke - -
 b. *mv*
 Gyön - ge szí - vem Rád szo - rul
 I. h. *mv*
 II. h. *mv*
 br. *mv*
 cs. *mv*
 org.

The musical score is written for a large ensemble. It includes parts for First Flute (I. f.), Second Flute (II. f.), Alto Flute (a.f.), First Clarinet (I. kl.), Second Clarinet (II. kl.), Bassoon (bt.), Soprano (sz.), Alto (a.), Tenor (t.), Bass (b.), First Horn (I. h.), Second Horn (II. h.), Baritone (br.), Contrabass (cs.), and Organ (org.). The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/4. The score is divided into measures by vertical bar lines. Dynamics include *mp* (mezzo-piano) and *mv* (mezzo-forte). The lyrics are in Hungarian and are aligned with the vocal parts.

I. f.

II. f.

a. f.

I. kl.

bt.

sz.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

org.

mf

mf

- - zu - som Jé - - zu-som; Ve - - zess Ve - - zess Ve - zess Ti -

Jé - zu - som Jé - - - zu-som; Ve-zess Ve-zess Ve - zess Ve-zess Ve - zess Ve - zess

⁸ - részt - u - - ta - don Jé - zu-som Jé - zu - som Jé - zu - som; Ve -

[illegible]

I. f. *decr. ...* *mp*

II. f. *decr. ...* *mp*

a.f. *mp*

I. ob. *mp*

I. kl. *decr. ...* *mp*

II. kl. *decr. ...* *... mp*

bt. *mf* *decr. ...* *mp*

I. fg. *mp*

sz. *decr. ...* *... mp*
 - - zu - som Gyön - - ge szí - - - vem Rád szo - rul Rád szo - rul.

a. *decr. ...* *... mp*
 - som Gyön - ge szí - vem Gyön - ge szí - vem Rád szo - rul Rád szo - rul Jé - zu - som;

t. *decr. ...* *... mp*
 - zess Jé - zu - som Jé - - - - - zu - som;

b. *decr. ...* *mp*
 Jé - - - - - zu - som Jé - zu -

I. h. *mp*

II. h.

br. *decr. ...* *... mp*

cs. *mp*

org.

I. f. *mv*
 II. f. *mv*
 a. f. *mv*
 I. ob. *mp*
 II. ob. *mp*
 I. kl. *mv*
 II. kl. *mv*
 bt. *mv*
 I. fg. *mv*
 II. fg. *mv*
 kt. *mp*
 sz. *mv*
 a. *mv*
 t. *mv*
 b. *mv*
 I. h. *mv*
 II. h. *mv*
 br. *mv*
 cs. *mv*
 org.

Úgy sze - res - sek, mint Te sze - - retsz Úgy sze - res - sek,
 Úgy sze - res - sek, mint Te sze - retsz sze - - retsz, *mv*
 - som Úgy sze - res - sek, mint Te sze - retsz Úgy

108

114 b *poco rubato*

I. f.

II. f.

a. f.

I-II. ob.

I. kl.

II. kl.

bt.

I-II. fg.

kt.

ü.

sz.

a.

t.

b.

I. h.

II. h.

br.

cs.

bg.

org.

a szent ke - reszt a szent ke - -

- nít a szent ke-reszt a szent ke - - - reszt -

szent ke - reszt szent ke - reszt a szent

- - - nít a szent ke - - - reszt a szent

div. (f)

div. (f)

119 $\text{♩} = 60$ *rit. ...* *tutte le voci poco cal.*

I-II. f.
a.f.
I-II. ob.
I-II. kl.
bt.
I-II. fg.
kt.
ü.
sz.
a.
t.
b.
I. h.
II. h.
br.
cs.
bg.
org.

mf *f* *mf* *mp* *mf* *mp* *mf* *mp* *f* *mp* *ff* *mf*

S vár az ö - - rök ko - - szo - - - - - rú!
- - részt - div. S vár az ö - rök ko - szo - - - - - rú!
S vár az ö - - rök ko - - - - - szo - - - - - rú!
div. S vár az ö - rök ko - szo - - - - - rú!
ke - részt - S vár az ö - rök ko - - szo - - - - - rú!
ke- részt - S vár az ö - rök ko - - szo - - - - - rú!
uniti
divisi.

A szöveg és a dallam előzményei

Bozóky Mihály (1755–1829): *Katolikus kar-béli kótás énekes könyv* · Vác 1797. 276. o.. *Bűnös ember siralma*. – Fájdalom, csak ellentmondásos utalásokból ismerem. A későbbi énekeskönyvek eleinte (a korabeli szokás szerint) forráshivatkozás nélkül veszik (és olykor dolgozzák is) át.

Kovács [János] Márk (1782–1854): *A' keresztény katolika isteni tiszteletnek minden ágaira kiterjedő énekes könyv* II-^{dik} része az az: a' köz-napi ajtatosság · Esztergami Beimel József, Pest [1844]. 13–14. o.:

A' színes Kis-misék' énekei. Községes időre
[1. ének.] Az 50-dik Zsoltárnak értelmében

*)

[1.] Oh szi - vek - nek Is - te - ne! Szűnny bosz - szú - dat ön - te - ni.
No - ha sok szol - gád bű - ne[.]

**) [.]

Zá - po - ra sok ir - gal - mad - nak Vét - ke - met el - tör - le - ni.
Á - rad - jon ki jó - vol - tod - nak

2. Meg-ismérem vétkeket,
Mivel marja lelkemet,
Vádjait alig nyögöm.
Mint valaha Abel vére
Káin ellen bosszút kére,
Ugy ellenem is bűnöm.	6. Feledd-el sok estemet,
Töröld-le rém vétkeket,
Tisztogasd-meg szívemet.
Ne vess-el áldott színedtől,
Ne fozs-meg édes Lelkedtől,
Hadd tüzelje lelkemet.	10. A' bűnös áldozattyát
Nem kedveled illattyát,
Mint hogy nem volt hozzád hív;
Csak úgy kedves adománya,
Ha vétkeket sirva szánnya,
És oltára tiszta szív.
3. Te ellened vétettem,
Előtted keltem, estem,
Fel sem vettem estemet.
Mert az anyámnak tejével
Szoptam a' bűnt mételével,
Halva kaptam életet.	7. Add vissza jó kedvemet,
Leheld-fel holt keblemet
Mindenható Lelkeddél.
Hogy a' vakoknak fáklája
Legyek el-estek példája,
Napra virradt éltemmel.	11. Ime! én áldozatom'
Köny özön közt mutatom,
Vétkem nem tud ártani.
Ki-virúl így Sion fája,
Bús Jerusálem arczája
Déli szint kezd váltani.
4. Ki lesz az én Orvosom?
Légy te édes Jézusom!
Légy te értem ontott vér!
Moss-meg engem izsóppoddal,
Rózsa színű harmatoddal,
Hadd lehessen hó fehér.	8. Add, a' mit a' test és vér
A' czéda szívnek ígér,
Meg-vetni szent Nevedért.
Ha meg-mentesz e' bilincstől,
Néked élek mindenestől.
Meg-halok szerelmedért.	12. Ha be-veszed könyemet[.]
Zöpögő keservemet,
'S vérrel izzadt szívemet,
Érdemeddel lesz ez majd ír,
Irgalomra tégedet bir,
'S vissza mossa kincsemet.
5. Nyújts kegyes szót fülemhez,
Közelíts bús szívemhez,
Majd újulnak csontjaim.
Ha mutatod szent arczádat,
Fel-vidítod holt árvádat,
Szűnnek éles jajjaim.	9. Apaszd-el siralmimat,
Nyisd bűnös ajakimat,
Hadd dicsérjem Nevedet.
Add-vissza még szemem fényét;
Tégedet látni, reményét,
És keresni kedvedet.	13. Akkor az áldozatot,
Mennybe kelő illatot
Tiszta kézzel áldozom[.]
Szívemen lesz büntelen tűz,
Melly minden bünt éget és úz,
Nem veted-meg hát, bizom.

cím: Az 50-dik Zsoltárnak értelmében: 'A [héber és a ma szokásos számozás szerinti]
51. zsoltár átköltése' [keresztény szellemben]

*) az eredetiben szopránklucs

**) nyomdahibával negyedkotta, földoldjel nélkül (miként a következő kereszt is hiányzik)

2 'sok ugyan szolgál bűne, noha sok bűne van szolgádnak'

3 bosszú: 'méltó büntetés, igazságos megtorlás'

4–5 a régi magyar költészetben igen kedvelt szórendi ún. közölés ('közrevétel, közététel'): 'áradjon ki nagy irgalmadnak és jóvöltodnak zápora'

5 jó-völtodnak: nyomdahibákkal jó-vol todank

14 kel: 'indul, jár-kel, jön-megy, él'; esik: 'elbukik, bűnbe esik'

15 'nem rázott meg, föl sem tűnt elesésem (vagyis hogy bűnbe estem)'

17 a' bűnt: ejtsd abbúnt – esetleg félhosszú vagy már rövid b-vel; métey: 'halálos

juhbetegség; ragály, járvány' és (mint itt is) 'fertőző erkölcsi romlottság'

18 halva: mintegy '(megváltás nélkül) halálra, kárhozatra születve'

28 és 65 arcza: 'orca, arc'

31 estemet: 'elesésem, -bukásomat, bűnömet'

32 rém (főnévi jelző): 'rémület(et keltő), iszony(ú)'

35 nyomdahibákkal lélekdtől

40–41 közölés: 'hogy a vakoknak fáklája, a bűnbe esettek példája legyek'

48 szerelem: 'nagy, forró szeretet'

55–56 közölés: 'nem kedveled a bűnös áldozatát, (áldozatának) illatát'

57 hív: 'hű' 59 szánnya: '(meg)bánja' 62 mutatom: 'mutatom be'

64 Sion: 'Jeruzsálem, (a Templom révén) mint Isten lakhelye; a végidők messiási várakozásainak jelképe'; Sion fája: 'Jézus keresztje, megváltó halála'

67 bevesz: 'elfogad, méltányol'

68 zöpög: 'el-elcsukló hangon sírdogál, hüppög'

78 bizom: 'bízom benne'

[Titkos időre. II.] Nagy bőjti szent időre
20. ének. Stabat Mater új fordítása, hosszabb osztályokban, és más áriára

*)

[1.] Áll a' fáj - dol - mas A - nya Né - vén meg - fe - szült Fi - át[.]
A' ke - reszt mel - lett sir - va[.]

Szí - ve re - ped fáj - dal - má - ban. Pró - fé - tá - ja nyílt sza - vát.
Ér - zi ke - ser - ves jaj - já - ban

2. Gerlicze mód kesereg,
E' nagy látáson remeg,
Kezd halál szint váltani.
A' hegyes tör által járja, 10
Könyben uszik szent arczája[.]
Látszatik meg-oszlani.	6. Szülöttednek kékjeit[.]
Érttem nyíló sebjét,
Mesd szívemre, légy velem:
Kinnyait szent magzatodnak,
Vérben uszott Gyámolyodnak 35
Hadd dobogja szív-erem.	10. Ez a' kereszt, ez a' vér 55
Légyen kezes, légyen bér
Nékem is halálomon.
Ez őrizzen 's oltalmazzon,
Jó ki-mulást végre hozzon,
'S légyen áldás halmomon. 60
3. Nincsen olyan szikla szív,
Ha szűz Annához még hív,
Melly nem sirna jajjain. 15
Mivel szívének keserve,
Nyilaival által verve,
Bé hat a' sziv ajtajin.	7. Add, azon hiv szíveknek,
Kik te véled könnyeznek,
Hogy lehessen egyike.
A' keresztnél véled állni, 40
Kész vagyok én sírba szállni[.]
Oh anyáknak szebbike.	11. Majd, ha testem sírba száll,
És a porba porrá vál
Meg-fizetni vétkemért;
Ez a' vérrel festett oltár
Légyen nékem irgalomtár, 65
A' te szűz siralmadért.
4. Özön itt a' sérelem[.]
Halni sem illy gyötirelem. 20
Több, nem egy, itt a' halál.
Látni Jézus vér-ontását,
Hallani vég búcsuzását,
Nézni, hogy szent lelke vál.	8. Nagy siralmad jó ize,
Szent szemednek ár-vize
Lepje-meg ma lelkemet. 45
Egyetlened szent halála
Légyen örök emlék nála,
És epezsze szívemet.	
5. Oh szeretet szép Anya! 25
Légyen szivednek kinnya
Én lelkemmel is közös.
Szívem egész gerjedelme
Légyen Fiadnak szerelme
Hálájában örökös. 30	9. Szent sebeit, oh Anyám!
És keresztjét nyomd reám; 50
Áraszd véle könnyemet.
Add követnem láng szerelmét,
Érdemelnem szent kegyelmét
Néki töltve létemet.	

cím: nyomdahibával fordítása; osztály: 'versszak' (a fordított latin vers [Stabat Mater dolorosa] húsz háromsoros szakaszból áll); ária: 'dallam'

*) az eredeti kottában szopránkulcs

1 a' fájdolmas (ejtsd affájdolmas - esetleg félhosszú vagy már rövid f-fel): 'a fájdalom, a fájdalmat érző, a fájó szívű'

4 nyomdahibával fájdalmában

5 jaj: 'kín, gyötirelem'

6 nyílt: 'nyilvánvaló értelmű, világos, egyenes'

8 e' nagy (ejtsd ennagy - esetleg félhosszú vagy már rövid n-nel) látáson: 'rendkívüli, őt súlyosan érintő látványtól'

11 arcza: 'arc'

12 a költő szándéka szerint vsz. 'megbomlani, megtévelyedni látszik'

14 és 37 hív: 'hű'

18 bé hat: 'behatol'

19 özön (melléknévi állítmány): 'özönlő, áradatnyi, tömérdek, töméntelen'

24 vál: 'hagyja el a testet, tőle elválóban van' (az iktelen alak sajátlag cselekvő melléktélmű volt)

28–30 közlés: 'Legyen szívem minden vágya, vagyis Fiad iránti nagy szeretetem, az ő hálájában örök (más szóval: iránta való szívből fakadó szeretetemet áradjon rám örök kegyelme)! - a latin eredeti sokkal egyszerűbb: Fac, ut ardeat

cor meum in amando Christum Deum, ut sibi complaceam! 'Tedd, hogy égjen a szívem a Krisztus Isten iránti szeretben, hogy elnyerjem tetszését!'

31 kék (főnév): 'ütés megkéült helye, kékre-zöldre vert rész az emberen'

33 mesd szívemre: 'írd, metszd lelkembe (mint kőbe v. rézbe)' (vö. 50. sor)

35 gyámol: 'gyám, támasz; gyámolító, oltalmazó, segítő'

36 szívér: 'útőér'

40–41 közlés: 'kész vagyok a keresztnél véled állni, sőt sírba szállni'

42 nyomdahibával annyáknak; inkább így várnám: Oh anyák legszebbike! - a latin eredetiben e helyt virgo virginum praeclara 'szüzek dicsőséges szüze' áll

45 meglep: 'ellep, eláraszt, beföd, eltölt'

47 'lelkem emlékezzék örökké Jézus megváltó halálára'

48 'és keltsen emésztő vágyat szívemben (a fölkinált megváltás elfogadására)'

49 nyomdahibával anyám

50 nyomd reám: mint pecsételés v. nyomtatás során, hogy (lélekben) Krisztus jelét hordozzam (vö. 33. sor)

52 'add, hogy (mint Jézus) én is olyan forróan szeressem, amilyen forró a láng'

54 'Jézus szolgálatában töltve el az életemet'

59 'hozzon végül szép halált'

60 halmomon: 'sírhantomon'

62 'a porban vagy a föld porába vegyülve porrá válik'

TÁRKÁNYI Béla József (szül. Viperina József, 1821–86) – ZSASSKOVSZKY Endre (1824–82) – ZSASSKOVSZKY Ferenc (1819–87): *Katholikus Egyházi Énektár, a bevett közjáratossági énekekből ujjakkal bővítve* · Eger 1855 [némelyek szerint 1854]. 141. sz..

Ez utóbbi szövege dallam nélkül: TÁRKÁNYI B[éla] J[ózsef] *költeményei, a költő életrajzával Toldy Ferencz által* · Szent-István-Társulat, Pest 1857. 381–3. o.:

A fájdalmas Szűzhöz

1. A keresztfához megyek,
Mert máshol nem lelhetek
Nyugodalmat lelkennek,
S ott talállak, oh szűz Anya!
Fájdalom közt bágyadozva, 5
Tör veré át lelkedet.	4. A nap elsötétedett,
Ennyi kint nem nézhetett, 20
S borzadván rengett a föld.
Sírt, kesergett, gyászolt minden
Az egész nagy természetben,
De gyötrelmed nagyobb volt.	7. Ah de fülembé hata
Szent fiad e szózata:
„Im anyád, oh tanítvány!”
Én is tanítványa voltam, 40
Míg a bűnre nem hajoltam,
Ő engem is rád bízott.
2. Mely gyötrelmem volt neked,
Isteni szülöttemet
Látni szegény jászolyban;
S midőn annyi ellenségek 10
Romlására esküvének,
Tör veré át lelkedet.	5. S ezt, oh fájdalmas Anya! 25
Mind értem túrted vala,
Értem, háladatlanért!
Ki fiadat megvettem,
És keresztre feszítettem,
Oh én kárhozat fia! 30	8. Ne nézd bűnös-léteimet,
Hanem a szeretetet,
Mely értem a fán vérzett. 45
Fájdalmaid, oh szűz Anya!
Indítsanak bűnbánatra,
Hogy kegyelmet nyerhessek.
3. De midőn ezek felett ...
Láttad[,] mennyit szenvedett,
Szenvedett az ártatlan; 15
Láttad őt a Kálvárián,
Két lator közt a keresztfán!
Kínodat ki mérje meg?;	6. Most a lelkiismeret
Életemnek átka lett,
Istenem! hová legyek?
Nincs lelkennek csendessége,
Rettent bűnöm szörnyűsége, 35
Jaj kétségbe kell esnem!	

3 nyomdahibával Nyugalmat

26–27 nyomdai vesszőhibával értem, túrted vala, | Értem háladatlanért!

28 és 38 A Szűzanya iránti tisztelet különlegesen magas fokáról árulkodik, hogy a 4.,

25. és 46. sor nagy kezdőbetűs „Anyá”-jával szemben a Fiú Istennek kis kezdőbetűvel kell beérnie, továbbá az is, hogy Jézus jelenlétében csakis a Szűzanyához szól a költő (ez, ha a Szűzanya rangban nem áll fia fölött, udvariatlanság volna).

HARMAT Artúr (szül. Hubacsek, 1885–1962) – SÍK Sándor (1889–1963) szerkk.: *Szent vagy, Uram! a katolikus liturgiában használatos magyar egyházi népénekek gyűjteménye* · 1931. 63. sz. A keresztfához megyek.

BÁRDOS Lajos (1899–1986) – WERNER Alajos (1905–78) szerkk.: *Hozsanna! Teljes kottás népénekeskönyv. A Harmat-Sík „Szent vagy, Uram!” énektár énekeivel, kibővítve ...* · A liturgikus reform alapján átdolgozott és bővített, 20. kiadás. Szent István Társulat, Budapest 2007 [1948]. *Nagybőjtői énekek*. 158–159. o. 63. sz. (TÁRKÁNYI Béla fönti szövegének átigazított változatával – [véltetőleg már örökölt] kiegyenlített ritmusban):

63[. ének. A keresztfához megyek]

4. ... Borzadván [„S borzadván” helyett] ...

5. ... Ki Fiadat ... 6. ... rettent a bűn*) szörnyűsége ... 7. ... Szent Fiad ... Tanítványa én is**) voltam, míg a bűnre nem hajlottam***), ...

A 3. versszakról kezdve (az 1. és a 2., ill. a 4. és az 5. sor indokolatlan összevonása révén) négy soros szakaszokban jelenik meg a szöveg – továbbra is csekély szóhasználati és helyesírási módosításokkal (csak a lényegesebbeket emeltem ki); a legfontosabbak:

*) A régi változat („Rettent bűnöm szörnyűsége” [35. sor]) a személyes bűnbánatot és a megtisztulás vágyát hangsúlyozta – az új mintha inkább egy eleve tiszta lélek irtózására utalna általában a bűntől.

**) Az eredeti „Én is tanítványa” (40. sor) szórenddel azt jelentette: ’míg bűnbe nem estem, én is tanítványa voltam (ennek az vetett véget, hogy a bűn útjára léptem)’ – az új szórenddel meglazult a két tagmondat kapcsolata: ’különben, ami azt illeti, a bűnbeesésem előtti életszakaszomban (egy időben) én is voltam tanítványa’.

***) TÁRKÁNYI Béla „-nya voltam”–„hajlottam” (40–41. sor) ríme hosszabban és tisztábban csengett.

1[. ének. A keresztfához megyek]

<p>1. A keresztfához megyek,
Mert máshol nem lelhetek
Nyugodalmat lelkemnek.
Ott könnyárban leborulok,
Bünterhemtől szabadulok, 5
Hol a bűntelen szenved.</p> <p>2. Isten ama Báránya
Hogy jut a keresztfára?
Mért foly alá szent vére?
Értem tette ezt Jézusom, 10
Fájó szívvel hiszem, tudom,
Lelkem örök üdvére.</p> | <p>3. Én voltam az elveszett,
Aki halált érdemelt,
Kire gyászos éj szakadt. 15
Isten fia, a jó pásztor
Megváltott a bűn átkától,
Üdvöm, napom feltámadt.</p> <p>4. Csodás égi szeretet!
Szívem mindent elfeled, 20
Ami eddig földre vont.
Csak rád nézek, én Megváltóm,
Szerelmedet sírig áldom,
Óemberem már megholt.</p> | <p>5. Tiéd vagyok, Jézusom, 25
Megyek keresztútadon,
Nyugtót, békét így lelek.
A szeretet hozzád kapcsol ...
Boldog, aki híven harcol.
Veled mindig győzhetek! 30</p> |
|---|--|---|

A kotta nélkül közölt vers után forrásként a „Harangszó» 1940, 11. Kapi[-korál-könyv] 113.” van megjelölve. A 49. o.-i eligazítás szerint az I-II. kiadásban a dallam is megtalálható; a vers szerzője – ILAUSZKY Sámuel (1871–1965) nyomdász – nem neveztetik meg (vö. HORVÁTH András: „A keresztfához megyek ...”. Evangélikus Élet · 1959. 26. o.).

1–3 E sorok TÁRKÁNYI Béla József idézett költeményéből valók, de a továbbiak a ke-

reszt tövében szenvedő Szűzanyáról (protestáns módra) a kereszten szenvedő Jézusra irányítják át a figyelmet – mintha a Szűzanya ott sem volna.

30 A „mindig győzhetek” nyilván nem testies, „rajongó” értelemben veendő, hanem a Három Ifjú (Dán 3.17–18) és más hitvallók meg a vértanúk módjára (Mt 10.28, Róm 8.36–37, 1Tim 6.12, 1Jn 5.4–5, Jel 2.10–11).

Keresztyén Énekeskönyv. A Dunántúli Evangélikus Énekeskönyv rövidített kiadása új résszel · Evangélikus Világszövetség (a szerkesztő munkaközösséget vezette GYÖNGYÖSI Vilmos és SÜLYOK Imre), [Budapest] 1957. (Az Új rész-nek nem a Böjt, hanem a Jézus szeretete és dicsérete c. fejezetében) 379–80. o. 774. sz. (szövegének szerzője ILAUSZKY Sámuel).

Ennek egy későbbi kiadása: Keresztyén Énekeskönyv. A Dunántúli Evangélikus Énekeskönyv rövidített kiadása új résszel és szarvasi énekekkel kiegészítve · Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály, [Bp.] 1966. 401–2. o. 774. sz.:

774[. ének. A keresztfához megyek]

[1.] A ke - reszt - fá - hoz me - gyek, Nyu - go - dal - mat lel - kem - nek.
Mert más - hol nem lel - he - tek

Ott könny - ár - ban le - bo - ru - lok, Hol a bűn - te - len szen - ved.
Bűn - ter - hem - től sza - ba - du - lok,

A szövegen az „Énekem az Úr!” 1944-ből idézethez képest alig módosított; pl. „Isten Fia” (16. sor) és „Tiéd” (25. sor) helyett „Tied” – ez utóbbi okát nem értem.

A kotta lényegileg azonos az 1957-es kiadásával, csak abban ki voltak írva az ismétlések.

Ugyanemez ének többszöri átigazítás eredményeként most így áll előttünk a világhálón a „Magyarországi Evangélikus Egyház. Digitális Evangélikus Énekeskönyv”-ében (a Böjt, nagyhét c. fejezetben):

208[. ének] – A keresztfához megyek

[1.] A ke - reszt - fá - hoz me - gyek, Mert más - hol nem lel - he - tek Nyu - go - dal - mat lel - kem - nek.
Ott könny - ár - ban le - bo - ru - lok, Bűn - ter - hem - től sza - ba - du - lok, Hol a bűn - te - len szen - ved.

2. ... Hogy' jut a keresztfára? ...

3. ... Isten Fia, a jó pásztor Megváltott a bűn átkától: Üdvöm, napom feltámadt.

4. Csodás égi szeretet! Szívem mindent elfeled, Ami engem földre von. ... Szereteted sírig áldom, Győzedelmes Krisztusom.
5. Tied vagyok ... keresztutadon ... A szeretet hozzád kapcsol, Boldog, aki híven harcol – Veled mindig győzhetek!

A fele időmértékű hangokban való lejegyzés nyilván a hagyományosnál gyorsabb éneklésre utal, ill. biztat.

A 2. verstől csak az eltéréseket emeltem ki. Ezek többnyire apró szóhasználat-, illetve helyesírási változtatások; tartalmi módosulást csupán a 4. szakasz szenvedett: ILAUSZKY

Sámuel itt a személyiségfejlődést hangsúlyozta, azt, hogy a megtérés hatására megváltozott az értékrendem („... Ami eddig földre vont. ... Óemberem már megholt.”) – az átigazított versben megmarad a világ reám ható vonzereje, csak Krisztus kívülről legyőzi nekem.

Egy (a 8. stílusú [újszerű, kis hangterjedelmű] magyar népdal bizonyos sajátosságait mutató) rokon Mária-ének szerepel még Volly István 1935-ös vácszentlászlói gyűjtésében:

VOLLY István (szül. Volly László István, 1907–92): *Karácsonyi és Mária-énekek* · Szent István Társulat, Bp. 1982. 435. o. 101 Mária-ének. 44. sz. (vö. 499. o.):

44.

Óh, hív lelkek, ide jertek

[1.] Óh, hív lel - kek, i - de jer - tek, Gyász - ru - há - ba öl - töz - ze - tek.
A - kik Szűz Má - ri - át sze - re - ti - tek, Sű - rűn hull - jon ma a köny - nyű - i - tek.

2. Tudom, meggyógyul szívetek, 5
Ha képre tekinthettek,
Jaj, mert nincs már semmiben öröme,
Halva fekszik szerelmes gyermeke.

3. Szent Fiához nem bír szólni, 10
Csak kezével ölegetni,
Hét hegyes tűr a szívét átjárta,
Mert szent Fia testét halva tartja.

4. Jó anyák, kik őt látjátok, 15
Bús könnyeket hullassatok,
Szánjátok meg égi anyákat,
Megenyhíti fájdalmaitokat.

5. Óh, mártírok királynéja,
Kérünk a hét fájdaladra,
Szent kezedd töröld le könnyünket,
Egykor mennyben nyerd meg örömünket! 20

6. Ha e búcsúnk lesz utolsó,
Eltakar majd a koporsó,
Óh, akkor se feledkezz meg rólunk,
Hétfájdalmú királyné asszonyunk!

4 tájnyelviileg egyes számú állítmány a többes számú, birtokos személyragos alany mellett: 'hulljanak könnyeitek'

9 és 12 Fiához ... Fia: következetlen írásmóddal fiához ... Fia

DOBSZAY László (1935–2011)–SZENDREI Janka (1938–2019): *A magyar népdaltípusok katalógusa stílusok szerint rendezve*. I. · MTA Zenetudományi Intézet, Bp. 1988. 706. o. IV (C) /223 jegyzékszám alatt tárgyalja mintegy „függeléken” a mi „barokk jellegű egyházi ének”-ünket. Az MTA Zenetudományi Intézet Népzenei Archivumbeli típuszáma 17.159.0/0 [újabb szokás szerint: 17-159-00-00x]. „Népi használatát csak néhány véletlenszerű feljegyzés dokumentálja.” Ezek többé-kevésbé az énekeskönyvi dallamot mutatják. D. L. a *Világ kényes magzatja* ... szövegű változat kottáját közli. – Első dallamsorparájának mienkéveli egyezése miatt idekívánczik még a IV (C) /214 (18.477.0/0) jegyzékszámú *Árok es van, bokor is van* kezdetű (népileg némileg átigazított) nóta is.

Végül egy nemrég közzétett népies változat: BODOR Anikó (1941–2010)–PAKSA Katalin (1944–2021): *Vajdasági magyar népdalok*. V. · Forum Könyvkiadó Intézet, Újvidék – Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta 2016. 93. sz. *Mária-síralom*, a jegyzet szerint „18. századi egyházi ének népies szöveggel. *Bozóki énekeskönyvében* (1797) jelent meg. Nyolc változatát gyűjtötték a Kárpát-medencében. ... főhangjai megegyeznek az újabb énekeskönyvekben *A keresztfához megyek* szöveggel rögzített dallamalakokkal (*Hozsanna*, 63, *Éneklő Egyház*, 91). Dallamtípusa: Típuskatalógus IV/223. Szövegét vö. *Orgonahangok*, 578.”

Megjegyzendő, hogy mind a 7.7.7.|8.8.7. szótagszámú versszak, mind az aabccb rímképlet, mind pedig az AABCCB dallamszerkezet (ahol egyébként A=a₁+a₂ és B=a_{2v}+a₁) ritka alakzat.

A szöveg bibliai háttere

A szentírási idézetek forrása a Magyar Bibliatársulat (honlapján 2010–13-ban közzétett) revíziós próbakiadása; ld.
http://bibliatarsulat.hu/wp-content/uploads/2011/09/mbta_1moz_probakiadas_doc.pdf – http://bibliatarsulat.hu/wp-content/uploads/2012/06/mbta_jel_probakiadas.pdf.

I. A keresztfához megyek

1. A keresztfához megyek, | tört szívemnek bús beteg | ott remélem orvosát. |
Könnyek között Hozzá térve, | bűnbánattal hullok térdre: | s a Bűntelen megbocsát.

Kol 1.19–20: ... tetszett az egész Teljességnek [azaz Istennek], hogy benne [Krisztusban] lakjék,²⁰ és hogy általa békéltessen meg önmagával mindent, a földön és a mennyben, úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által.

Róm 6.2–4: Akik meghaltunk a bűnnek, hogyan élhetnénk még benne? ³Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik Krisztus Jézusba kereszteltettünk, az ő halálába kereszteltettünk? ⁴A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.

Lk 9.23: ... Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztyét, és kövessen engem.

1Pt 5.7: Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.

Ézs 57.15: Felüdítem az alázatosak lelkét, felüdítem a megtörték szívét.

Zs 147.3, 11: Meggyógyítja [az ÚR] a megtört szívűeket, és bekötozi sebeiket. ... ¹¹Az istenfélőkben gyönyörködik az ÚR, azokban, akik az ő szeretetében bíznak.

Mk 3.10: ... sokakat meggyógyított, úgyszólván akiknek valami bajuk volt, hozzá tódultak, hogy megérinthessék.

Mt 9.35: Jézus bejárta a városokat és a falvakat mind, tanított a zsinagógáikban, hirdette a mennyek országának evangéliumát, gyógyított mindenféle betegséget és erőtlenséget.

Lk 7.38, 48: [Egy bűnös asszony] megállt mögötte, a lábánál sírva, és könnyeivel kezdte öntözni a lábát ... ⁴⁸Az asszonynak pedig ezt

mondta: Megbocsáttattak a te bűneid.

Zsid 4.15–16: ... nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, de nem vétkezett. ¹⁶Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.

Jn 6.37: ... aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el ...

Zs 95.6: Jöjjetek, boruljunk le, hajoljunk meg, essünk térdre alkotónk, az ÚR előtt!

Zs 65.4: Erőt vettek rajtunk a bűnök, de te megbocsátod vétkeinket.

1Jn 1.9: Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól.

Kol 2.13–14: Titeket is, akik halottak voltatok vétkeitekben és testetek körülmetéletlenségében, ővele együtt életre keltett, megbocsátva nekünk minden vétküket. ¹⁴Eltörölte a követeléseivel minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, és eltávolította azt az útból, odaszegvezve a keresztfára.

1Jn 3.5: ... tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket, és hogy őbenne nincsen bűn.

1Pt 3.18 : ... Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, az igaz a nem igazakért, hogy Istenhez vezessen minket ...

2Kor 5.18, 21: ... [Isten] megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. ... ²¹... azt, aki nem ismert bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.

II. Isten Fia

2. Isten Fia függ a fán, | s kínja közt is áldva áld – | miért ontja szent véré? |
Hogy fölrázzon minden embert, | hogy holtig is csak szeressen, | ellent is mint testvérét.

Róm 8.3: Amire ugyanis képtelen volt a törvény, mert erőtlen volt a test miatt, azt tette meg Isten, amikor bűnért való áldozatként tulajdon Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában, és kárhozatra ítélte a bűnt a testben ...

Mk 1.9, 11: ... eljött Jézus a galileai Názaretből, és megkeresztelte őt János a Jordánban. ... ¹¹a mennyből pedig hang hallatszott: Te vagy az én szeretett Fiam, benned gyönyörködöm.

Mk 9.7: ... [Jézus megdicsőülésének hegyén] hang hallatszott a felhőből: Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!

Lk 23.34: Jézus pedig így könyörgött [az őt keresztre feszítőkért]: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.

Lk 23.43: Jézus így felelt neki [a megtérő latornak]: Bizony, mondom neked, ma velem leszel a paradicsomban.

Jn 10.10–11: ... én azért jöttem, hogy [a juhoknak (értsd: az embereknek)] életük legyen, sőt bőségben éljenek. ¹¹Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért.

Mt 7.12: Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük ...

Jób 31.29–30: Nem örültem gyűlölmöm vesztének, nem ujjongtam, ha baj érte, ³⁰nem szoktam számmal vétkezni, átkot kérve valakire.

Mt 5.39–48: ... azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a

gonosz emberrel, hanem aki arcul üt téged jobb felől, tartsd oda annak arcod másik felét is! ⁴⁰Ha valaki pereskedni akar veled, és el akarja venni az alsóruhádát, engeddd át neki a felsőt is! ⁴¹Ha pedig valaki egy mérföldnyi útra kényszerít, menj el vele kettőre! ⁴²Aki kér tőled, annak adj, és ne fordulj el a kölcsönt kérőtől! ... ⁴⁴... Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, ⁴⁵hogy így mennyei Atyátoknak fiai legyetek, mert ő felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamszaknak. ⁴⁶Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi a jutalmatok? Nem ugyanezt teszik-e a vámszedők is? ⁴⁷És ha csak testvéreiteket köszöntitek, mennyivel tesztek többet másoknál? Nem ugyanezt teszik a többi népek is? ⁴⁸Ti azért legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.

Lk 6.27-36, 46: ... szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal,

akik gyűlölnék titeket; ²⁸áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkozzatok azokért, akik bántalmaznak titeket. ... ³⁰Adj mindenkinek, aki kér tőled, és aki elveszi a tiedet, attól ne követeld vissza! ³¹És amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is úgy bánjatok velük! ³²Ha azokat szeretitek, akik szeretnek titeket, mi a jutalmatok? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, akik őket szeretik. ³³És ha azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, mi a jutalmatok? Hiszen a bűnösök is ugyanezt teszik. ... ³⁵Ti azonban szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót, és adjatok kölcsön, semmit sem várva érte: nagy lesz akkor a jutalmatok, és a Magasságos fiai lesztek, mert ő jóságos a hálátlanok és gonoszok iránt. ³⁶Legyetek irgalmasok, amint a ti Atyátok is irgalmas! ... ⁴⁶Miért mondjátok nekem [inkább: szólígtattok így]: Uram, Uram, ha nem tesztitek, amit mondok?

III. A tengerár

3. A tengerár rám borul, | forr az égi háború – | s méltán sújt le a halál.

Zs 69.2-3, 15-16: Segíts meg, Istenem, mert nyakamig érnek a vizek! ³Feneketlen iszapba süllyedtem, nincs hol megállnom. Örvénylő vizekbe estem, elsodort az ár. ... ¹⁵Húzz ki a sárból, hogy el ne süllyedjek ...! ¹⁶Ne sodorhasson el a víz árja, ne nyelhessen el a mélység ...

Zs 124.2-6: ... ²ha nem lett volna velünk az ÚR, amikor ránk támadtak az emberek, ³akkor elevenen nyeltek volna el bennünket, úgy fellángolt haragjuk ellenünk. ⁴Akkor elsodortak volna a vizek, átcsapott volna rajtunk az áradat. ⁵Átcsaptak volna rajtunk a tájékozó vizek. ⁶Áldott az ÚR, aki nem adott oda minket martalékul fogaiuknak!

Mt 14.22-33: Ezután nyomban sürgetni kezdte tanítványait, hogy szálljanak hajóba, és menjenek át előtte a túlsó partra, amíg ő elbocsátja a sokaságot. ... ²⁴A hajó ... már messze eltávolodott a parttól, és a hullámok között hanyódott, mert ellenszél volt. ²⁵Már hajnalodott, mikor Jézus odament hozzájuk a tengeren járva. ²⁶Mikor pedig a tanítványok meglátták, hogy a tengeren jár, megrémültek, és ezt mondták: Kísértet ez! És ijedtükben felkiáltottak. ²⁷De Jézus azonnal megszólította őket, és ezt mondta: Bízatok, én vagyok, ne féljete! ²⁸Péter ekkor így válaszolt neki: Uram, ha te vagy az, parancsold meg, hogy odamenjek hozzád a vízen! ²⁹Ő pedig így szólt: Jöjj! És Péter kiszállva a hajóból, járni kezdett a vízen, és elindult Jézus felé. ³⁰Amikor azonban az erős szélre figyelt, megijedt, és amint süllyedni kezdett, felkiáltott: Uram, ments meg!

³¹Jézus pedig azonnal kinyújtotta a kezét, megragadta őt, és ezt mondta neki: Kicsinyhitű, miért kételkedtél? ³²És amint beszálltak a hajóba, elült a szél. ³³A hajóban levők pedig leborultak előtte, és ezt mondták: valóban Isten Fia vagy!

Jak 1.5-6: Ha ... valakinek nincsen bölcsessége, kérjen Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek ... ⁶De hittel kérje, semmit sem kételkedve, mert aki kételkedik, az olyan, mint a tenger hulláma, amelyet a szél sodor és ide-oda hajt.

Ézs 30.30: Fölmorajlik az ÚR fenséges szava, láthatóvá lesz sújtó karja, felbőszült haragjában, perzselő tűz lángjában, orkánban, zivatarban és jégverésben.

Róm 5.12: Ahogyan tehát egy ember által jött a bűn a világba, és a bűn által a halál, úgy minden emberre áterjedt a halál azáltal, hogy mindenki vétkezett.

Róm 6.23: ... a bűn zsoldja a halál, Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

Róm 8.6-10: A test törekvése halál, a Lélek törekvése pedig élet és békeség, ⁷minthogy a test törekvése ellenségeskedés Istennel, mert Isten törvényének nem engedelmeskedik, és nem is tud engedelmeskedni. ⁸Akik pedig test szerint élnek, nem lehetnek kedvesek Isten előtt. ⁹Ti azonban nem test szerint éltek, hanem Lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De akiben nincs Krisztus Lelke, az nem az övé. ¹⁰Ha pedig Krisztus bennetek van, bár a test halott a bűn miatt, a Lélek élet az igazság miatt.

IV. De tárt karral

De tárt karral vár a Bárány, | megvált végre vére árán – | s minden lelket megtalál.

Mt 11.28: [Így szólt Jézus:] Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.

Lk 15.20: ... [a bűnbánó tékozló fiú] útra kelve el is ment az apjához.

Még távol volt, amikor apja meglátta őt, megszánta, elébe futott, nyakába borult, és megcsókolta őt.

Jn 1.29: Másnap [Keresztelő] János látta, hogy Jézus hozzá jön, és így szólt: Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűnét!

1Pt 1.18-19: ...¹⁸ tudván, hogy nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg atyáitoktól örökölt hiábavaló életektekből,¹⁹ hanem drága véren, a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak a vérén.

Ef 1.7-8: Őbenne van – az ő vére által – a mi megváltásunk, bűneink bocsánata is; kegyelmének gazdagsága szerint,⁸ amelyet kiárasztott ránk teljes bölcsességgel és értelemmel.

1Jn 1.7: Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga [ti. Isten] a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.

1Tim 1.15: ... Krisztus Jézus azért jött el a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok.

1Jn 2.2: ... ő engesztelő áldozat a mi bűneinkért; de nemcsak a miénkért, hanem az egész világ bűnéért is.

1Tim 2.1-6: Arra kérlek mindenekelőtt, hogy tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért ...³ Ez jó és kedves a mi üdvözítő Istenünk színe előtt, ⁴ aki azt akarja, hogy minden ember üdvözljön, és eljusson az igazság megismerésére. ⁵ Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus, ⁶ aki váltságul adta önmagát mindenkiért, tanúbizonyságul a maga idejében.

Mik 7.18: [Isten] Nem tartja meg haragját örökké, mert abban telik kedve, hogy kegyelmet ad.

Ézs 57.16-19: [Isten szava:] ... nem örökké perlek, és nem vég nélkül haragszom, hiszen elalélta előttem a lélek, az emberek, akiket én alkottam. ¹⁷ Megharagudtam ... ¹⁸ Láttam, hogyan élt, mégis meggyógyítom! Vezetem őt, vigasztalással fizetek neki és gyászolóinak. ¹⁹ Megteremtem ajkán a hála gyümölcsét: Békesség, békesség közel és távol! Ezt mondja az ÚR: Meggyógyítom őt!

Jn 3.16-17: ... úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. ¹⁷ Mert Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözljön a világ általa.

Lk 9.56: ... az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse.

Lk 19.10: ... az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.

1Jn 4.9: Abban nyilvánult meg Isten hozzánk való szeretete, hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala.

Jn 12.31-32: Most megy végbe az ítélet e világ felett, most vetetik ki e világ fejedelme [ti. az ördög]. ³² Én [Jézus] pedig, ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket.

Mt 18.11-14: ... az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett. ¹² Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van, és eltéved közülük egy, vajon nem hagyja-e ott a kilencvenkilencet a

hegyekben, és nem megy el megkeresni az eltévedtet? ¹³ És ha megtalálja, bizony mondom nektek, jobban örül neki, mint annak a kilencvenkilencnek, amelyik nem tévedt el. ¹⁴ Ugyanígy a ti menyiei Atyátok sem akarja, hogy elveszen egy is e kicsinyek közül.

Mt 19.24-26: ... mondom nektek: Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni. ²⁵ Amikor meghallották ezt a tanítványok, nagyon megdöbbentek, és így szóltak: Akkor kicsoda üdvözülhet? ²⁶ Jézus rájuk tekintett, és ezt mondta nekik: Embereknek ez lehetetlen, de Istennek minden lehetséges.

Róm 11.25-32: Nem szeretném, testvéreim, ha önmagatokat bölcseneknek tartva nem vennétek tudomásul azt a titkot, hogy a megkeményedés Izráelnek csak egy részét érte, amíg a népek teljes számban be nem jutnak, ²⁶ és így üdvözülni fog az egész Izráel ... ²⁹ mert megbánhatatlanok az Isten ajándékai és az ő elhívása. ³⁰ Mert ahogyan ti egykor engedetlenség voltatok Istennel szemben, most pedig irgalmat nyertetek az ő engedetlenségük révén, ³¹ úgy ők is engedetlenségbe kerültek, hogy a nektek adott irgalom révén végül ők is irgalmat nyerjenek. ³² Mert Isten mindenkit egybezárt az engedetlenségbe, hogy mindenkin megkönyörüljön.

Zs 22.28: A föld legvégéig mindenkinek eszébe jut az ÚR, és megtérnek hozzá, őelötte borul le a népek minden nemzetsége.

Ézs 19.22-25: Ha csapással sújtja is az ÚR Egyiptomot, de meg is gyógyítja. Megtérnek az Úrhoz, ő pedig meghallgatja és meggyógyítja őket. ²³ Akkor majd országút vezet Egyiptomból Asszíriába ..., és Egyiptom Asszíriával együtt tiszteli az URat. ²⁴ Aazon a napon Egyiptom és Asszíria mellett Izráel, mint harmadik ország, áldás lesz a földön. ²⁵ A Seregek Ura pedig ezt az áldást mondja: Áldott Egyiptom, az én népem, és Asszíria, kezem alkotása, meg Izráel, örök tulajdonom!

Zs 87.4-6: [Az ÚR kinyilatkoztatása a zsidók ősellenségeiről:] Egyiptomot és Babilóniát azok között fogom említeni, akik ismernek engem. Filiszteának, Tírusznak és Etiópiának itt [Jeruzsálemben mint az ő városában] van a szülőházaja. ⁵ [Talán az angyalok szava:] Sionról pedig ezt mondják: Mindegyiküknek ez a szülőházaja, a Felséges szilárdítja meg. ⁶ [Vsz. a zsoltáros összegzése:] Az ÚR számba veszi a népeket, amikor beírja őket [az Élet könyvébe]: Itt van a szülőházájuk.

2Pt 3.9: Nem késlekedik az ÚR [Isten] az ígérettel, amint egyesek gondolják, hanem türelmes hozzátok, mert nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen.

1Kor 15.28: Amikor pedig majd alávetetett neki minden, akkor maga a Fiú is aláveti magát annak, aki alávetett neki mindent, hogy Isten legyen minden mindenekben.

V. Üdvöm Napja

4. Üdvöm Napja fölragyog, | nem vonz már, mit itt hagyok: | kincs, hatalom, földi lom.

Ézs 9.1: A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát, a homály földjén lakókra világosság ragyog. [Vö. Mt 4.13-17.]

Ézs 30.26: Olyan lesz a sápadt hold fénye, mint az izzó nap fénye, az izzó nap fénye pedig hétszeres lesz, a nappali fény hétszerese

azon a napon, amikor az ÚR bekötözi népe sérülését, és meggyógyítja a rajta ejtett sebet.

Ézs 60.19-20: ... az ÚR lesz örök világosságod, és Istened lesz ékes-séged. ²⁰Nem megy le többé a napod, és a holdad sem fogy el, mert az ÚR lesz örök világosságod, letelnek a gyászod napjai.

Mal 3.20: ... fölragyog majd az igazság napja számotokra, akik nevémet féltitek, és sugarai gyógyulást hoznak.

Mt 17.1-2: ... Jézus maga mellé vette külön Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, és felvitte őket egy magas hegyre. ²És szemük láttára elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ruhája pedig fehérén ragyogott, mint a világosság.

Jn 9.5: Amíg a világban vagyok, a világ világossága vagyok.

Jel 21.23-25: És a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak neki, mert az Isten dicsősége világosította meg, és lámpása a Bárány: ²⁴a népek az ő világosságában fognak járni, és a föld királyai oda viszik be dicsőségüket. ²⁵Kapuit nem zárják be nappal, éjszaka pedig nem lesz ott.

Jób 1.21: Meztelenül jöttem ki anyám méhéből, meztelenül is megyek el. Az ÚR adta, az ÚR vette el, áldott legyen az ÚR neve!

Zs 49.17-18: Ne törődj azzal, ha valaki meggazdagszik, ha sok kincs lesz is házában. ¹⁸Úgysem vihet magával semmit, ha meghal, nem követi kincse.

1Tim 6.7: ... semmit sem hoztunk a világba, nem is vihetünk ki semmit belőle.

Mt 6.19-21, 24: Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön,

ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok betörnek és ellopják, ²⁰hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem törnek be, és nem lopják el. ²¹Mert ahol a te kincsed van, ott lesz a te szíved is. ... ²⁴Senki sem szolgálhat két úrnak, mert vagy az egyiket fogja gyűlölni, a másikat pedig szeretni, vagy az egyikhez ragaszkodik majd, a másikat pedig megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.

Jak 5.1-3: Most tehát, ti gazdagok, sírjatok és jajgassatok a be-következő nyomorúságaitok miatt! ²Gazdagságotok megrothadt, ruháitokat megrágta a moly, ³aranyotok és ezüstötök megrozs-dásodott, és rozsdája ellenetek tanúskodik, és megemészti tes-teteket, mint a tűz. Kincseket gyűjtöttetek még az utolsó napok-ban is.

Lk 6.20: ... Boldogok vagytok, ti szegények, mert tiétek az Isten országa. [Vö. Mt 5.3.]

Préd 9.16: Többet ér a bölcsesség a hatalomnál ...

Mt 4.8-10: ... magával vitte az ördög [*Jézust*] egy igen magas hegyre, megmutatta neki a világ minden országát és azok dicső-ségét, ⁹és ezt mondta neki: Mindezt neked adom, ha leborulva imádsz engem. ¹⁰Ekkor így szólt hozzá Jézus: Távozz tőlem, Sátán, mert meg van írva: „Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!”

Préd 1.14: Láttam, hogy mindaz, amit véghezvisznek a nap alatt, csak hiábavalóság és hasztalan erőlködés.

VI. *Hadd ragyogjam*

Hadd ragyogjam én is fényed | vissza Reád a szegényben | s mint vándornak oltalom!

Ézs 60.1-3: Kelj fel, tündökölj, [*Jeruzsálem,*] mert eljött világos-ságod, rád ragyogott az ÚR dicsősége. ²Bár még sötétség borítja a földet, sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az ÚR, dicsősége meglátszik rajtad. ³Világosságodhoz népek jönnek, és királyok a rád ragyogó fényhez.

Jn 8.12: Jézus ... ezt mondta nekik: Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.

Mt 5.14-16: Ti vagytok a világ világossága. ... ¹⁵Lámpást sem azért gyújtanak, hogy a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek a házban. ¹⁶Úgy ragyogjon a ti világos-ságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.

Mindazonáltal Mt 6.1-4: Vigyázzatok: kegyességeketek ne az em-berek előtt gyakoroljátok, csak azért, hogy lássák azt, mert így nem kaptok jutalmat mennyei Atyátoktól. ²Amikor tehát ado-mányt adsz, ne kiáltolj magad előtt, ahogyan a képmutatók te-szik a zsinagógákban és az utcákon, hogy dicséressék őket az embe-rek. Bizony, mondom nektek: megkapják jutalmukat [*helyesebben: megkapták jutalmukat, már kezükben a jutalmuk*]. ³Te pedig ami-kor adományt adsz, ne tudja a bal kezed, mit tesz a jobb, ⁴hogy adakozásod rejtve maradjon; és majd a te Atyád, aki látja a rejtett

dolgokat, megjutalmaz téged.

Tehát Tit 2.7-12: ... légy példaképük a jó cselekedetekben, mutass nekik a tanításban romlatlanságot és komolyságot, ⁸beszéded le-gyen feddhetetlen és egészséges, hogy megszegyenüljön az ellen-fél, mivel semmi rosszat sem tud mondani rólunk. ... ¹¹Mert meg-jelent Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, ¹²és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan és kegyesen éljünk e világban ...

Zs 82.3-4: Védelmeztétek a nincstelennek és az árvának a jogát, szolgáltassatok igazságot az elesettnek és szűkölködőnek! ⁴Ment-sétek meg a nincstelent és a szegényt, ragadjátok ki a bűnösök kezéből!

Péld 14.31: Aki elnyomja a nincstelent, gyalázza Alkotóját, aki pedig könyörül a szegényen, az dicsőíti.

Péld 17.5: Aki gúnyolja a szegényt, Alkotóját gyalázza ...

Péld 19.17: Aki könyörül a nincstelenen, az Úrnak ad kölcsön, mert ő megtéríti jótéteményét.

5Móz 15.4, 7-8: Ne legyen köztetek szegény, hiszen gazdagon megáld majd téged az ÚR azon a földön, amelyet Istened, az ÚR örökségül ad neked ... ⁷Ha valaki elszegényedik testvéreid közül valamelyik lakóhelyeden, abban az országban, amelyet neked ad majd Istened, az ÚR, ne légy keményszívű és szűkmarkú az elsze-

gényedett testvéreddel szemben, ⁸hanem légy hozzá bőkezű ...

Ézs 58.6-10: Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a jogtalanul fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! ⁷Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házadba a szegény hajléktalant, ha meztelen embert látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! ⁸Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az ÚR dicsősége lesz mögötted. ⁹Ha segítségül hívod az Urat, ő válaszol, ... ¹⁰ha fátodat megosztod az éhezővel, és jól tartod [értsd: jóltartod] a nincstelen, akkor fölragyog a sötétben világosságod, és homályod olyan lesz, mint a déli napfény.

1Jn 3.17-18: Akinek pedig világi javai vannak, de elnézi, hogy a testvére szükségét szenved, és bezárja előtte a szívét, abban hogyan maradhatna meg az Isten szeretete? ¹⁸Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és igazsággal.

2Móz 22.20: Ne nyomorgasd a jövevényt, és ne sanyargasd őt, mert ti is jövevények voltatok Egyiptomban.

3Móz 19.9-10, 33-34: Amikor földetek termését learatjátok, ne arassátok le egészen a mező széléig, és ami aratás közben elhullott, azt ne szedjétek föl. ¹⁰Szőlődet se böngészd végig, és a szőlődben lehullott szemeket ne szedd föl. Hagyd ott azokat a szegényeknek és a jövevényeknek. ... ³³Ha jövevény tartózkodik köztetek az országban, ne nyomorgassátok! ³⁴Olyan legyen a köztetek tartózkodó jövevény, mint a közületek való született izráeli! Szeressétek, mint magatokat ...

5Móz 10.18-19: ... [az ÚR] igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek, szereti a jövevényt, kenyeret és ruhát ad neki. ¹⁹Szeressétek hát a jövevényt ...

5Móz 14.29: ... ha majd eljön a lévita, akinek nincs birtokrésze és öröksége, mint neked, meg a jövevény, az árva és az özvegy, akik lakóhelyeden élnek, ők is ehessenek, és jóllakhassanak. Így megáldja Istened, az ÚR, kezed minden munkáját, amit csak végzel.

5Móz 16.11: Örvendezz Istenednek, az Úrnak színe előtt – fiaddal és leányoddal, szolgáloddal és szolgálóleányoddal meg a lévitával együtt, aki a lakóhelyeden él, és a jövevényvel, árvával és özvegyvel, akik veled vannak – azon a helyen, amelyet kiválaszt Istened, az ÚR, hogy ott lakjék az ő neve.

5Móz 24.14-19: Ne zsákmányold ki a nincstelen és szegény napszámot, akár a testvéred, akár olyan jövevény, aki országodban, a te lakóhelyeiden él. ... ¹⁷Ne forgasd ki jogaiból a jövevényt és az árvát ... ¹⁹Ha learatod gabonádat a mezőn, és otffelejtesz egy kévét a mezőn, ne menj vissza fölvenni! Legyen az a jövevényé, az árváé és az özvegyé: így megáldja majd Istened, az ÚR kezed minden munkáját.

Mal 3.5: Eljövök majd, és ítéletet tartok fölöttetek. Hamarosan vádat emelek a varázslók, a házasságtörők és a hamisan esküt tevők ellen; azok ellen, akik sanyargatják a napszámot, az özvegyet és az árvát, akik elnyomják a jövevényt, mert nem félnek engem! – mondja a Seregek Ura.

Jób 31.32: Nem hált jövevény az utcán, ajtómat kitártam az átutazó előtt.

Zs 146.7-9: Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, kenyeret ad az éhezőknek, kiszabadítja a foglyokat az ÚR. ⁸Az ÚR megnyitja a vakok szemeit, az ÚR fölegyenesíti a görnyedezőket, az ÚR szereti az igazakat. ⁹Az ÚR őrzi a jövevényeket, támogatja az árvát és az özvegyet; de a bűnösöket tévútra vezeti.

1Móz 19.13, 24-25: ... el fogjuk pusztítani ezt a helyet [Sodomát és Gomorát], mivel eljutott az Úrhoz az a nagy jajkiáltás, amelyet okoztak [azzal ti., hogy nem tartották tiszteletben pl. az idegenek és a gazdasági bevándorlók emberi jogait]. Az ÚR azért küldött bennünket, hogy elpusztítsuk a várost. ... ²⁴Az ÚR pedig kénkőves tüzes esőt bocsátott Sodomára és Gomorára, az Úrtól, az égből. ²⁵Így pusztította el azokat a városokat és azt az egész környéket, a városok egész lakosságát, sőt a föld növényzetét is.

Ez 16.48-50: Életemre mondom – így szól az én Uram, az ÚR –, hogy még a húgod, Sodoma sem tett olyat lányaival [a környező kisebb településekkel] együtt, amiket te [hűtlen Izráel] tettél lányaiddal együtt! ⁴⁹Az volt a bűne a húgodnak, Sodomának, hogy bár fenségben, kenyérbőségben és zavartalan békességben volt része neki és lányainak, a nincstelen és a szegényt mégsem támogatta. ⁵⁰Felfuvalkodtak, és utálatos dolgokat műveltek előttem; azért elvettem őket, amikor ezt láttam. [Eszerint tehát Sodoma bűne az volt, hogy nem gondoskodott a hajléktalanokról és a szegényekről.]

Mt 23.34-46: Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek az országot, amely készen áll számotokra a világ kezdete óta. ³⁵Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, ³⁶mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám. ³⁷Akkor így válaszolnak neki az igazak: Uram, mikor láttunk téged éhezni, hogy enned adtunk volna, vagy szomjazni, hogy innod adtunk volna? ³⁸Mikor láttunk jövevénynek, hogy befogadtunk volna, vagy mezítelennek, hogy felruháztunk volna? ³⁹Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy elmentünk volna hozzád? ⁴⁰A király így felel majd nekik: Bizony, mondom nektek, valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg. ⁴¹Akkor szól a bal keze felől állókhoz is: Menjetek előlem, átkozottak, az ördögnek és angyalainak elkészített örök tűzre. ⁴²Mert éheztem, és nem adtatok ennem, szomjaztam, és nem adtatok innom, ⁴³jövevény voltam, és nem fogadtatok be, mezítelen voltam, és nem ruháztatok fel, beteg voltam, börtönben voltam, és nem látogattatok meg. ⁴⁴Akkor ezek is így válaszolnak neki: Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjazni, jövevénynek vagy mezítelennek, betegen vagy börtönben, amikor nem szolgáltunk neked? ⁴⁵Akkor így felel nekik: Bizony, mondom nektek, valahányszor nem tettétek meg ezeket eggyel a legkisebbek közül, velem nem tettétek meg. ⁴⁶És ezek elmennek az örök büntetésre, az igazak pedig az örök életre.

Zsid 13.1-2: A testvéri szeretet maradjon meg közöttetek. ²A vendégszeretetről meg ne feledkezzetek, mert ezáltal egyesek – tudtukon kívül – angyalokat vendégeltek meg. ³Ne feledkezzetek meg a foglyokról, mintha fogolytársaik volnátok; a gyöttrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok.

VIII. Csak Rád nézek

5. Csak Rád nézek, Megváltóm, | Te élsz bennem, és mátol | csak Tebenned élek én. | Így lehetek Tőled áldás: | üldözöttnek üdvhozó társ, | menekültnek menedék.

2Kor 5.15: ... azért halt meg [Krisztus] mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.

Gal 2.20: Krisztussal együtt keresztre vagyok feszítve: többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem; azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.

Gal 3.27: Akik Krisztusba keresztkeltek meg, Krisztust öltöztettek magatokra.

1Jn 3.24: Aki pedig megtartja az ő parancsolatait, az őbenne marad, és ő is abban ...

1Jn 5.20: De tudjuk, hogy eljött az Isten Fia, és értelmet adott nekünk, hogy megismerjük az Igazat; és ezért vagyunk az Igazban, az ő Fiában, Jézus Krisztusban. Ő az igaz Isten és az örök élet.

Jn 14.20, 15.4-5: ... én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig tibennetek. ... 15. ... ⁴Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. ⁵Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni.

1Móz 12.1-3: Az ÚR ezt mondta Ábrámnak: Menj el földedről,

rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked! ²Nagy néppé teszek, és megáldalak, nagygyá teszem nevedet, és áldás leszel. ³... Általad nyer áldást a föld minden nemzet-sége.

Fil 4.13: Mindenre van erőm Krisztusban, aki megerősít engem.

5Móz 23.16-17: Ne szolgáltsd vissza gazdájának a rabszolgát, ha hozzád menekül a gazdájától! ¹⁷Hadd lakjék közötted azon a helyen, amelyet választ magának városaid közül, ahol jó neki. Ne nyomorgasd őt!

Zs 7.2: Uram, Istenem, hozzád menekülök! Szabadíts meg üldözöimtől, és ments meg engem ...

Jak 2.8-9, 13: Ha ... betöltitek a királyi törvényt az Írás szerint: „Szeresd felebarátodat, mint magadat!” – helyesen cselekedtek. ⁹De ha személyválogatók vagytok, bünt követtek el, és a törvény mint törvényszegőket marasztal el titeket. ... ¹³Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, aki nem cselekedett irgalmasságot, az irgalmasság viszont diadalmaskodik az ítéleten.

Jak 2.17, 20, 26: ... a hit ..., ha cselekedetei nincsenek, halott önmagában. ... ²⁰Akarod-e hát tudni, te ostoba ember, hogy a hit cselekedetek nélkül meddő? ... ²⁶Mert ahogyan a test halott a lélek nélkül, ugyanúgy a hit is halott cselekedetek nélkül.

Jak 4.17: Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.

IX. Tiéd vagyok, Jézusom

6. Tiéd vagyok, Jézusom; | vezess keresztutadon, | gyöngye szívem Rád szorul. | Úgy szeressek, mint Te szeretsz, | ahogy tanít a szent kereszt – | s vár az örök koszorú!

Zs 79.13: Mi ..., a te néped, legelődnek nyája, örökké magasztalunk téged.

Zs 100.3: ... az ÚR az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk: az ő népe és legelőjének nyája.

Róm 14.8: ... ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.

Zs 27.11: Uram, taníts meg utadra, vezess a helyes ösvényen ...!

Jn 14.6: Jézus így válaszolt: Én vagyok az út, az igazság és az élet ...

Mk 8.34-35: ... Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem. ³⁵Mert aki akarja menteni az életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt. [Vö. Mt 10.38-39.]

Ézs 40.29-31: Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlent nagyon erőssé teszi. ³⁰Elfáradnak és ellankadnak az ifjak, még a legkiválóbbak is megbotlanak. ³¹De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.

Mt 26.40-41: Amikor visszament a tanítványokhoz, alva találta őket, és így szólt Péterhez: Nem tudtatok egy órát sem virrasztani velem? ⁴¹Virraszatok, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlenségre.

2Kor 12.7-9: ... hogy el ne bízokodjam, tövis adatott a testembe ... ⁸Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. ⁹De ő ezt mondta nekem: Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz. Legszívesebben tehát az erőtlenségemmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje lakozzék bennem.

Mk 10.43-45: ... aki nagygyá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok; ⁴⁴és aki közöttetek első akar lenni, az legyen mindenki rabszolgája. ⁴⁵Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért [érted: a sokaságért, mindenkiért].

Jn 13.34-35: Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! ³⁵Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.

1Jn 4.20: Ha valaki azt mondja: „Szeretem Istent”, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.

Jn 15.9–13: Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben! ¹⁰Ha parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok a szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében. ... ¹²Az az én parancsolatom, hogy úgy szeresétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. ¹³Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja barátaiért.

Mt 5.10–12: Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa. ¹¹Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok. ¹²Örüljete és ujjongjatek, mert jutalmatok bőséges a mennyekben ...

Róm 8.16–18: Maga a Lélek tesz bizonytságot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy Isten gyermekei vagyunk. ¹⁷Ha pedig gyermekek, akkor örökösök is: örökösei Istennek és örököstársai Krisztusnak, ha vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk. ¹⁸Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem

hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk.

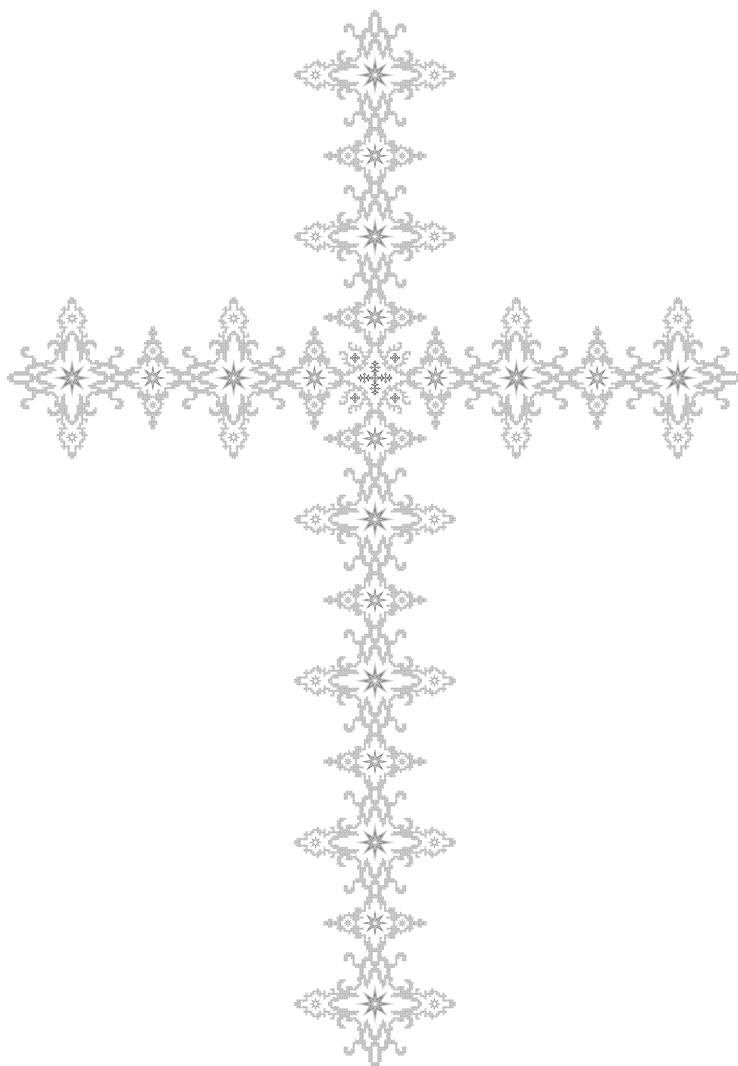
1Kor 9.25: Aki pedig versenyben vesz részt, mindenben önmegtartóztat: azok azért, hogy elhervadó koszorút nyerjenek, mi pedig azért, hogy hervadhatatlant.

2Tim 4.6–8: Mert én nemsokára feláldoztatom, és elérkezett az én elköltözésem ideje. ⁷Ama nemes harcot megharcoltam, futáso-mat elvégeztem, a hitet megtartottam, ⁸végezetre eltétetett nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon; de nemcsak énnekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.

Jak 1.12: Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknek.

1Pt 5.4: És amikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koszorúját.

Jel 2.10: Ne félj attól, amit el fogsz szenvedni. Íme, az ördög börtönbe fog vetni közületek némelyeket, hogy próbát álljatok ki, és nyomorúságotok lesz tíz napig. Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.

Jelmagyarázat – Sigla

The musical score consists of five systems, each with two staves. The notation includes various musical symbols such as trills (tr), tremolos (trill-like markings), and trills (tr). The first system shows a melody on the upper staff and a complex rhythmic pattern on the lower staff. The second system continues the melody and the rhythmic pattern. The third system introduces a new melodic line on the upper staff. The fourth system features a trill (tr) on the upper staff and a complex rhythmic pattern on the lower staff. The fifth system continues the trill and the rhythmic pattern, with a final trill (tr) on the upper staff.

cal. ... = calando *cioè* ritardando e decrescendo ...

cr. ... = crescendo ...

decr. ... = decrescendo ...

div. = divisi *o* divise

div. I = divisione prima

k. = körte(oboa) – oboe d'amore

mv = mezza voce

poch. = pochissimo

(rit.) = ritardando *e dopo parentesi chiusa*
a tempo come prima

TARTALOM – INDEX

Bűnbánati kantáta

Cantata in Quadragesima

A kantáta szövege	2
I. <i>A keresztfához megyek</i> (3' 25")	3
II. <i>Isten Fia</i> (4')	13
III. <i>A tengerár</i> (3' 55")	21
IV. <i>De tárt karral</i> (3' 15")	36
V. <i>Üdvöm Napja</i> (2' 25")	42
VI. <i>Hadd ragyogjam</i> (7' 45")	56
VII. Közjáték – Interludium (1' 50")	69
VIII. <i>Csak Rád nézek</i> (5' 30")	71
IX. <i>Tiéd vagyok</i> (7' 5")	86
A szöveg és a dallam előzményei	111
A szöveg bibliai háttere	116
Jelmagyarázat – Sigla	123

MARGÓ KIADÓ

• P R O C U L T U R A M A R G I N A L I •

új címünk:

margokiado@gmail.com

Felelős kiadó: Balogh Margit

ISMN 979-0-801675-81-1

© Deli Árpád

Budapest

2021

